

WASŁO

PODWAWELSKIE TYGODNIK BEZPARTYJNY

Prenumerata miesięcznie 1.35 zł. —
Kwartalnie 4.00 zł. — Półrocznie 8.00
—: Rocznie 16.— złotych. —:

REDAKCJA I ADMINISTRACJA:
Kraków, ul. Stolarska 6. Tel. 1018
KONTO CZEKOWE P. K. O. Nr. 409-580.

CENY OGŁOSZEŃ:
I. strona wiersz $\frac{m}{m}$ . . . . . 75 groszy.
Kronika " " . . . . . 50 "
Nadesłane " " . . . . . 40 "
Zwykłe " " . . . . . 30 "

Redaktor odpowiedzialny: JAN KOZICKI.

CHEMICZNA PRALNIA I FARBIARNIA

Fr. Bebenka w Krakowie
Centrala: Grzegórzecka 32

Na ządanie uskutecznia się w 6-ciu godzinach

FILJE: UL. DUNAJEWSKIEGO 9. UL. ŚW. JANA 26. UL. STARO-
WIŚLNA 26. UL. ŚW. SEBASTJANA 5. PODGÓRZE—RYNEK 13.

OKAZJA! Karty do gry s. Piątnika OKAZJA!

Pikiet - Whist - Pokier - Bridge - Rummy - Pasjans - Tarok i inne
po cenach znizonych. Specjalność 35 kart Zł. 2.— 53 kart Zł. 2 50
Wysyłka pocztowa gra 2 talje po 32 kart Zł. 4.75 2 talje po 53
kart Zł. 5.75 za zaliczką pocztową 60 gr. więcej.

Dla P. T. Towarzystw, Klubów, Odsprzedawców rabat.

Do nabycia w firmie

Wacław Janeczek Skład papieru — Galantji — Przyborów
Kraków Rynek L. 20 szkolnych i biurowych.

Po ostatnich wypadkach na Wszechn. Jagiel.

Kraków 21 listopada 1929.

Ostatnie wypadki, jakie się rozegrały wśród młodzieży akademickiej w Krakowie, odbiły się głośnym echem w całym kraju.

Serdecznym drgnieniem odczuły wszystkie polskie serca spontaniczny i szlachetny odruch młodzieży polskiej, sprowokowanej bezczelnym zachowaniem się studentów żydowskich. Ucieszyło się każde uczciwe polskie serce z faktu, że wśród młodzieży naszej żyją ideały Ody do młodości: „Gwałt niech gwałtem się odciska”.

Nie jesteśmy zwolennikami prawa pięści, jesteśmy wrogami zadawania gwałtu, ale

ODPIERAĆ GWALT MUSIMY

z którejkolwiekby on pochodził strony. Długa niewola nie tylko nauczyła nas cierpieć, ale także zahartowała nas do odparcia każdego ataku na naszą wolność, na nasze prawa.

Jesetmy pacyfistami, nie chcemy z nikim wojny, ale swego stanu posiadania uszczuplić nie pozwolimy.

Zbyt dużo mamy wrogów, czyhających na naszą całość i niepodległość. Żydostwo jest naszym wewnętrznym wrogiem, który podaje skwa plnię rękę każdemu innemu naszemu wrogowi tak domowemu, jak i postronnemu. Każda karta naszych dziejów świadczy o tem wymownie.

Jesetmy pacyfistami, nie chcemy chlorofowane fatalnym wpływem żydostwa, na którego hipertrofię Polska choruje, nie zdaje sobie sprawy z NIEBEZPIECZENSTWA, W JAKIM SIĘ JUŻ ZNAJDUJE.

Ileż to dziedzin życia naszego, zwłaszcza ekonomicznego i handlowego nie jest naszą własnością!!

Trzebaż mówić o wpływie w dziedzinie moralnej?

A społeczeństwo śpi dalej w gnuśnym marazmie.

I dopiero trzeba jakichś wypadków jakichś wstrząsów, mogących się za-

kończyć tragicznie, by społeczeństwo przejrzało choć na chwilę na oczy. Dopiero młodzież, sprowokowana butą żydowską, musi samorzutnym odruchem ostrzec społeczeństwo przed niebezpieczeństwem.

Ostatnie wystąpienie młodzieży akademickiej w Krakowie to

GROŻNE MEMENTO

pod adresem prowokującej mniejszości a zarazem ostrzeżenie dla całego społeczeństwa, zgangrenowanej ową „febris iudaica”, która nie-

stety dotarła już do ostatnich komórek naszego społecznego organizmu.

Któż śmie potępić młodzież za jej wystąpienie?

Uznanie się jej należy za takt i umiar, jaki zachować zdołała mimo pokus i dalszych prowokacji. Umiała opanować młodzieńcze porywy i uległa władzom przełożonym, czem wykazała

WIELKĄ SWĄ WARTOŚĆ,

oraz dała dowód, że chętnie kiedyś będzie pracować dla Ojczyzny.

Do prosektorjów muszą być dostarczane zwłoki żydowskie!

OTO OPINJA MINISTRA OŚWIATY P. CZERWIŃSKIEGO WOBEC POSŁA ŻYDOWSKIEGO.

NIEZADOWOLENIE WŚRÓD ŻYDÓW!

Z Warszawy donosi nam nasz korespondent: P. minister oświaty Czerwiński przyjął w ubiegły piątek posła żydowskiego Wygodzkiego, z którym w dłuższej konferencji omówił sprawę dostarczania trupów żydowskich dla prosektorjów uniwersyteckich.

P. minister zwrócił uwagę pos. Wygodzkiego, że żydzi muszą postarać się o uregulowanie tej sprawy, albowiem kwestja trupów staje się pośrednio dość często przyczyną rozruchów studenckich.

Oczywiście twierdzenie p. ministra

nie poszło w smak posłowi żydowskiemu, który w odpowiedzi oświadczył p. ministrowi, że kwestja trupów jest jedynie formalną(?) przyczyną rozruchów, że studenci znaleźliby i inną okazję(?), że nie można(!) jak to życzy sobie p. minister domagać się od rabinów, by interwenjowali w sprawie dostarczania trupów, jednakże można będzie wpłynąć na rabinów, by znaleźli punkt wyjścia. Oczywiście żydzi są „pokrzywdzeni” słuszną opinią p. ministra; no ale trudno, żydzi w Polsce stale są... „pokrzywdzeni”...

Czesi

demagają się wprowadzenia „*numerus clausus*” na swych uniwersytetach!

Studenci medycyny Uniwersytetu Karola w Pradze zorganizowali wiece i pochody protestacyjne przeciw napływowi zagranicznego elementu, zwłaszcza studentów żydów z Rumunii i Polski.

Krok ten motywują studenci czeskosłowaccy tem, że studentów za-

granicznych jest znacznie więcej niż czeskosłowackich, wskutek czego ci ostatni nie mogą dostać miejsc ani w pracowniach ani w prosektorjum ani wreszcie na wykładach. W rezolucjach studenci domagali się wprowadzenia numerus clausus dla studentów żydowskich.

Młodzież nasza rozumie, że nie rozruchami, nie siłą fizyczną pozbedziemy się pasorzytów i wrogów, ale rozumnym i

KONSEKWENTNYM BOJKOTEM.

Poczucie własnej godności i siły, wzajemna pomoc i odbieranie krok za krokiem tego, co naszą winno być własnością, opanowywanie w pierwszym rzędzie handlu — oto droga do wyparcia żydów z Polski.

W tym kierunku należy nieustannie

UŚWIADAMIAC SPOŁECZEŃSTWO

i tępić lenistwo, jakie nas opanowało pod wpływem wciskającego się wszędzie żydostwa, lenistwo, które sprawia, że się nam nie chce dźwignąć z ekonomicznej niewoli żydowskiej.

A byłby już czas ostatni!

Jakże wdzięczne tu pole dla Duchowieństwa, dla nauczycielstwa, a przede wszystkim dla rodziców — dla matek polskich.

Do Was zatem Matki - Polki apelujemy: Wychowujcie synów i córki na prawdziwych patriotów, wszczepiajcie w dzieci swe przekonanie, że

POLSKA OBEJDZIE SIĘ BEZ ŻYDÓW

i że dopiero wtedy będzie w niej dobrze, gdy żydów w niej nie będzie. To Wasz święty obowiązek!

A Ty, Młodzieży Polska, zachowaj zimną krew i pracuj z całych sił nad odrodzeniem społeczeństwa, co nastąpi wówczas, gdy dokonamy odzyskania Polski.

W Twoich rękach

PRZYSZŁOŚĆ OJCZYZNY.

Stój na straży wszystkiego, co polskie, nie daj pluć na to, co święte i wytrwaj na posterunku.

Spokojną, sumienną pracą, bratnią zgodą i jednością dokonasz wiele, a za Tobą pójda legjony innych i pracować będą aż do jasnego świtu zmartwychwstałej Polski i lepszego jutra.

Prof. Dr. J. T. B.

Walka o „numerus clausus”

na wyższych uczelniach w Polsce!

MŁODZIEŻ POLSKA DOMAGA SIĘ WPROWADZENIA „NUMERUS CLAUSUS”, DOSTARCZANIA ZWŁOK ŻYDOWSKICH DO PROSEKTORJÓW I NIE PRZYJMOWANIA ŻYDÓW NA STANOWISKA LEKARZY - ASYSTENTÓW.

Ponieważ nasi Czytelnicy i Pre-
numeratorzy zamieścili nie mieli
możliwości zaznajomienia się z treścią
dwu nadzwyczajnych dodatków
„Hasła Podwawelskiego” (o których
piszemy osobno) a które pojawiły się
dnia 14 i 15 bm. podajemy poniżej
dokładny tekst uchwalonych przez
młodzież akademicką wszystkich wy-
ższych uczelni krakowskich na o-
gólno-akademickim wiecu w dniu 15
bm. następujących rezolucji:

Zebrani na wiecu ogólnie akade-
mickim w westibulu Col. Nov. U. J.
studenci wyższych uczelni w Kra-
kowie uchwalają:

1) Potępiając bezczelne prowoka-
cje t. zw. korporantów żydowskich,
które swem niesłychanym i prow-
kacyjnym postępowaniem doprowa-
dziły do wzburzenia wśród polskiej
młodzieży a następnie bezczelnymi
kłamstwami w prasie żydowskiej usi-
łowały przerzucić odpowiedzialność
za wywołanie zajść na studentów
polskich.

2) Domagają się ukarania winnych
wywołania niepokojów na wyższych
uczelniach studentów żydów.

3) Wobec zalewu żydowskiego na
wyższych uczelniach w Polsce do-
magają się wprowadzenia numerus
clausus na wyższych uczelniach, od-
powiadającego odsetkowi ludności
żydowskiej w państwie.

4) Żądają uregulowania obowiązku
dostarczania zwłok żydowskich do
prosektorjów w ilości odpowiadają-
cej stosunkowi liczbowemu studen-
tów medycyny narodowości żydow-
skiej do ogółu studentów tego wy-
działu.

5) Wzywają ogół młodzieży aka-
demickiej oraz całe społeczeństwo
do zastosowania gospodarczego i to-
warzyskiego bojkotu wobec żydów.

6) Wzywają polskie organizacje
akademickie, które dotychczas mają
wśród swoich członków żydów do

statutowego wykluczenia ich z po-
śród członków a dopóki ten postulat
nie zostanie przeprowadzony do nie-
dopuszczenia żydów do władz orga-
nizacji.

7) Zwracają się do Senatów Aka-
demickich i PP. Profesorów z proś-
bą o życzliwe ustosunkowanie się do
postulatów młodzieży i pomoc w ich
przeprowadzeniu.

8) Wzywają młodzież akademicką
w innych środowiskach akad. do roz-
poczęcia akcji celem przeprowadze-
nia postulatów wysuniętych przez
młodzież krakowską.

9) Wzywają delegatów, którzy zo-
staną wybrani na Zjazd Ogólny Pol-
skiej Młodzieży Akademickiej, któ-
ry odbędzie się w grudniu w Warsza-
wie, do zajęcia zdecydowanego sta-
nowiska w sprawie wysuniętych po-
stulatów.

10) Potępiają stanowisko niektó-
rych grup młodzieży, które dążą
do wprowadzenia żydów do Związku
Narodowego Polskiej Młodzieży
Akademickiej.

11) Postanawiają walkę o przepro-
wadzenie powyższych postulatów
prowadzić aż do zwycięstwa, powie-
rzając kierownictwo akcji Krakow-
skiemu Komitetowi Akademickiemu.

Dodatkowe rezolucje medyków:
12) Zebrani domagają się nieprzy-
mowania na wyższe lata medycyny
żydów — którzy studjując przez pier-
wsze lata zagranicą są następnie
przyjmowani na uniwersytety pol-
skie.

13) Zebrani proszą Senat U. J., a-
by na stanowiska asystentów na wy-
dziale medycznym zwłaszcza przed-
stawiano kandydatów Polaków, je-
żeli mają na to odpowiednie kwalifi-
kacje — z wyłączeniem żydów.

Rezolucje młodzieży krakowskiej
winny — oczywiście — wywołać
zgodny oddźwięk w całym kraju!

fabryki posiadają już w wysokim pro-
centie.

Musimy się bronić przed tem i
odebrać im to, co nam zabrali, nie
walką krwawą, lecz ekonomiczną.
Bojkotowaniem najlepiej się przed-
niemi obronimy a nawet zmusimy
do emigracji.

Hasłem Polaków powinno być:
„Swój do swego po swoje!” Zatem
sprzedaż i kupno powinno się zała-
twiać

TYLKO U POLAKÓW.

Nic nie sprzedać tałmudystom, ani
nie kupić to najlepszy sposób rozwią-
zania kwestji żydowskiej. Powinno

się zabronić Polakom sprzedawać
kamienie, sklepy i ruchomość ziem-
ską. Takich Polaków oddających swe
mienie w ręce żydów powinno się
piętnować.

Wstęp tałmudystom na uniwersy-
tety powinien stanowczo być wzbro-
niony, grozi nam bowiem zalew inte-
ligencji obcej, która w przyszłości
może zająć wszelkie urzędy a nas
zepchnąć do roli ludzi biednych i
ciemnych.

Oby tę parę uwag otworzyło oczy
wszystkim Polakom do zabrania się
do rozwiązania kwestji żydowskiej.
St. R.

Urzednicy państwowi organizują się i jednoczą!

W dniu 14 listopada r. b. odbyła
się w Warszawie konferencja przed-
stawicieli Stowarzyszenia Urzędników
Skarbowych i Stowarzyszenia Urzę-
dników Państwowych.

Zebrani jednomyślnie postanowili
dążyć do jednolitego zorganizowania
przedewszystkiem urzędników admi-
nistracyjnych. Zasady organizacji bę-
dą opracowane przez wspólną Komii-

się powołaną przy Stowarzyszeniu
Urzędników Państwowych.

Jednocześnie postanowiono rozwi-
nać akcję zalenia w jedną wielką
centralę wszystkich organizacji za-
wodowych urzędników i pracow-
ników państwowych, uważając to za
jedyną drogę do zrealizowania słusz-
nych postulatów i potrzeb urzędni-
czych.

Lasy karpackie w mackach tałmudystów!

**DLACZEGO DRZEWO JEST TAKDROGIE. — BIERZMY PRZYKŁAD
Z ZAGRANICY.**

Otrzymujemy następujące uwagi:

Polska słynęła niegdyś z ślicznych,
olbrzymich lasów. Niestety, gdzie je-
dnak dziś podzieliły się te cudowne
ongis lasy?! Zapłakać chyba trzeba
i zapytać, czy już do reszty wszyscy
ludzie potracili rozumy i niema ani
posła ani osła, żeby się upomniał o
tą krzywdę, jaką się wyrządza kra-
jowi i narodowi polskiemu przez to,
że marnuje się lekkomyślnie tak cen-
ny i szlachetny materiał, jakim jest
bezsprzecznie drzewo, a daje się po-
życzyki ludzom obcym nam religją,
etyką, rasą i narodowością na trze-
bienie lasów, podczas gdy ludność
polska ubożeje z powodu paskar-
skich cen drzewa.

Odczuwamy dziś w całym kraju
dotkliwy brak mieszkań, spowodowa-
ny w niemałej części przez niebывa-
łą drożyznę drzewa i wszystkich ma-
teriałów drzewnych.

Dziś sąg opałowego drzewa na wsi
z dostawą do domu kosztuje 120 zł.,
podczas gdy przed wojną kosztował
40 koron. Średni robotnik potrzebo-
wał na to 10 dni pracy a dziś potrze-
buje 60 dni, a trzy lata temu metr ku-
biczny drzewa tartego kosztował 33
zł., dziś kosztuje 120 zł., twardego
drzewa 220 zł. i wzbuduj sobie dom
z tego zarobku! w Polsce gdy zarobi
robotnik od dwu do trzech złotych
dziennie, czy może ubrać się po ludz-
ku i odżywiać się dobrze, a jeżeli ma
rodzinę, to czy wykształci dzieci w
szkołach?! Pozwól sobie na godziwe
rozrywki, wycieczki krajoznawcze,
wspieraj narodowe instytucje, zakła-
dy wychowawcze, misje katolickie,
udzielaj pomocy na oświatę ludową,
kościół, zakłady naukowe prywat-

ne itd.

Inne kraje mają więcej drzewa a
nie niszczą tak lekkomyślnie jak my.
Polska zajmuje co do zalesienia do-
piero ósme miejsce w krajach Euro-
py.

Dlaczego Czesi nie tępią tak la-
sów jak w Polsce? My tu w krośnień-
skim widzimy jak oni oszczędzają
lasy, oni wiedzą, że to nie trawa, któ-
ra gdy ją się skosi, to za parę tygo-
dni urośnie nowa. Na dobry drzewo-
stan trzeba czekać sto lat, a co poda-
ją nasi statystycy, że jest taki przy-
rost drzewa, że nie można podołać
wywieść, to jest nieprawdą.

Jak jest czegoś za dużo, to już siłą
faktu musi być i tanie, a dlaczego
z drzewem tak nie jest?

U nas chłopci rozkupili lasy czy to
od banków, czy też od właścicieli
ziemskich, aż wyszedł nakaz ze sta-
rostwa, że nie wolno bez pozwolenia
uciąć sobie na potrzeby domowe, ale
całe obszary sprzedać tałmudystom
i wyciąć aż do łysiny w pień i wy-
wieść zagranicę to wolno?!

Czy może Anglja niema u siebie
lasów?! ale gdzie tam! Czy może jej
kolonie nie mają lasów? są tam prze-
cież lasy-olbrzymy!

A czy potrzebuje Palestyna spro-
wadzać drzewo z Polski, kiedy tam
ma też lasów pod dostatkiem. Ale
pocóż tam mają się pozbywać lasów,
kiedy w Polsce nabędą drzewa tanio
za psie pieniądze, bo w stosunku do
ich pieniędzy nasz złoty jest bardzo
tani.

Tak o to sami lekkomyślnie ni-
szczyliśmy u nas w Polsce nasz mają-
tek narodowy! Smutne, ale prawdzi-
we!
Z. J.

Rozwiązać raz wreszcie kwestję żydowską w Polsce

**SPRAWA SZKOLNICTWA. — RÓWNOUPRAWNIENIE. — PRAWA
I OBOWIĄZKI.**

Jak wziąć się do rozwiązania
kwestji żydowskiej w Polsce, skoro
gdy tylko żydzi posłyszają o hasła bojk-
otowania ich, zaraz oczerniają nas
zagranicą jako „prześladowców” Izra-
ela?

Musimy postarać się o taki plan
polityki względem żydów, któryby
nie uchybiał w niczem zasadom spra-
wiedliwości chrześcijańskiej, ale li-
czył się z dobrem polskiego społe-
czeństwa i Ojczyzny naszej.

Zacznijmy od szkół. Skoro żydzi
mają przyznane przez Traktat Wersalski
możność zorganizowania wła-
snych szkół, usunąć należn młodzież
żydowską ze szkół polskich raz na
zawsze. Szkoły żydowskie zaś winny
utrzymywać sami żydzi. Tak postę-
pują katolicy we Francji.

Pozostaje do załatwienia sprawa
praw obywatelskich dla żydów w
Rzeczypospolitej polskiej. Postano-
wienia wersalskie nakładają obowią-
zek na Polskę równouprawnienia ży-
dów. Musimy sobie jednak jasno u-
świadomić, że mamy do czynienia
z odrębnym narodem, od naszego. Za
liczenie więc żydów do polskiej naro-
dowości jest

GRUBYM BŁĘDEM

i musimy z nim zerwać raz na zaw-
sze.

Skoro ustalimy kataster niewątpli-
wych żydów, musimy postawić jasno
ich stosunek nie już do narodowości
polskiej, ale do państwa polskiego.
Od wszystkich mniejszości narodo-
wych, a także od żydów musimy ża-
dać

**LOJALNOŚCI WZGLĘDEM NA-
SZEGO PAŃSTWA.**

Tałmudyci w Polsce odnoszą się
nie przychylnie do państwowości pol-
skiej.

Domagają się zupełnej autonomji,
chcą na równi z Polakami zajmować
wszystkie urzędy publiczne i stano-
wiska wysokie bez wyjątku. Żądają
nawet, aby język żydowski stał się
obok polskiego równorzędnym, w ur-
zędach, sądach i wszelkich instytu-
cjach. Muszą więc żydzi zrozumieć,
że mieszkają w Polsce, a nie w ja-
kiejś Judei i że muszą zatem w na-
szej Ojczyźnie porozumiewać się ję-
zykiem polskim.

Przykro nam Polakom, że żydzi mie-
szkając 500 lat w naszym kraju i nie
mając swego języka woła się porozu-
miewać między sobą gwarą zepsutą
wrogich nam sąsiadów, niż nauczyć
się naszej mowy i nią rozmawiać ze
sobą.

Dalej równouprawnienie musi ulec
innym jeszcze ograniczeniom. Żydzi
winni być pozbawieni prawa zabiera-
nia głosu w dziedzinach dotyczących
naszej religji, szkoły, czy kultury
i dlatego ani w Sejmie, ani w urzę-
dach państwowych nie mogą w za-
kresie tych spraw wywierać żadne-
go wpływu. Skoro nie pozwalają nam
wtrącać się do ich spraw, mamy pra-
wo zamknąć im usta, kiedy o nasze
sprawy chodzi.

W jaki sposób przeprowadzić
SAMOOBRONĘ GOSPODARCZĄ
przed tałmudystami? Polacy muszą
sobie uświadomić, że w Polsce nie-
omal cały kapitał, handel, przemysł
i prasa znajduje się w rękach żydów
skich, Własność ziemską, kamienie,

Radosna nowina.

Pos. Grynbaum wyjeżdża na stałe do Palestyny.

Pod tym tytułem: „Dar Narodowy
dla pos. Grynbauma” donosi sjonis-
tyczny „Nowy Dziennik”:

„Z okazji 50-lecia urodzin posła
Grynbauma, przypadającego na
dzień 24 bm., zainicjowała grupa je-
go przyjaciół zbiórkę na zakupno
działki gruntowej dla Izaka Gryn-
bauma w Palestynie — na Ziemi oj-
czystej, gdzie Jubilat postanowił się
csiedlić. Pierwsze datki wpłynęły
od wydawnictwa i współpracowni-
ków „Hajntu” oraz od osobistych
przyjaciół. Datki przesyłać należy
do redakcji „Hajntu”, Warszawa,
Chłoda 8”.

Bardzo dobry pomysł! Świetny!

Całe społeczeństwo polskie powita
ten chwalebny zamiar jubilata ze
szczerą i niekłamana radością.

Oby tylko poseł Grynbaum, ten
który swego czasu groził nam w Sejmie
utrata Wilna i Lwowa za uchwa-
lenie święcenia niedzieli a w Ame-
ryce opowiadał historie z tysiąca i
jednej nocy o polskim... antysemityz-
mie, zechciał łaskawie przenieść się
do „Ziemi ojczystej” jak najprędzej
wraz ze wszystkimi swoimi zwolen-
nikami, a nawet ze wszystkimi wo-
góle żydami w Polsce!

Panie pośle Grynbaumie, życzymy
panu tego szczerze! Jak najprędzej
i z możliwie najliczniejszą asystą!

Jak zaradzić brakowi mieszkań i paskarstwu mieszkaniowemu?

ZAMIAST NOWYCH PODATKÓW UKRÓCIĆ WYZYSK MIESZKANIOWY, A WOLNE MIESZKANIA ZNAJDĄ SIĘ! — KRAKÓW PO SIADA DOŚĆ WOLNYCH MIESZKAŃ, ALE NIE DLA... WSZYSTKICH! — WYZYSK ŻYDOWSKI. — UREGULOWAĆ CENY WEDŁUG METRA KUBICZ. POJEMNOŚCI!

Sprawa mieszkaniowa u nas w Polsce, jak i w niektórych innych państwach Europy — po wojnie światowej — jest sprawą palącą; wszędzie słyszy się krzyk: „brak mieszkań!” I na ten krzyk i jęki ludzkie tylko słyszysz drugi krzyk: „budować mieszkania-dajcie pieniądze; rząd nie dba o te budowle miast” itd.

Na te ostatnie krzyki rozmaite osobistości występowały ze swoimi projektami rozbudowy miast, z których najbardziej charakterystyczny był projekt b. premiera prof. Bartla, polegający na tem, żeby obłożyć podatkiem na rozbudowę miast wszystkich lokatorów. Niefortunny ten projekt upadł.

Obecnie istnieje drugi projekt p. Klarera, polegający na tem, że sumy potrzebne na tę rozbudowę widzi p. Klarer w opodatkowaniu nieruchomości przedwojennych miejskim podatkiem „czynszowo-mieszkaniowym”; następnie państwową zaliczka zwrotna, bezprocentowa; z przymusowych oszczędności instytucji społecznych ubezpieczeń i wreszcie udział prywatnych kapitałów. Jednym słowem brak mieszkań polegałoby na braku kapitałów.

W POLSCE SĄ WOLNE MIESZKANIA!

Ale dziwna rzecz! Dlaczego szukają tylko kapitałów a nie szukają i innych przyczyn braku mieszkań i innych sposobów usunięcia tego braku mieszkań? A tych przyczyn braku mieszkań u nas w Polsce jest niemało i jestem przekonany, że gdyby usunięto te przyczyny, to brak mieszkań wyglądałby zupełnie inaczej i nie wymagałoby się tak wielkich podatków mieszkaniowych na rozbudowę itp.

Zgadzam się z twierdzeniem, że wszędzie istnieje brak mieszkań i że trzeba budować, ponieważ ludność nie zmniejsza się, lecz codziennie powiększa się, ale oprócz „rozbudowy” trzeba zmienić dużo tego, co wywołuje brak mieszkań.

PASEK MIESZKANIOWY KWITNIE!

W gazetach zawsze czytasz ogłoszenia: Poszukuję od zaraz mieszkania takiego a takiego. Czynsz z góry lub według umowy. Albo za czynszem z góry, lub odstępnem itd. Albo: Mieszkania, pokoje duży wybór, poleca biuro mieszkaniowe takie a takie itp. Są zaś i tacy, którzy przy wynajęciu mieszkania wymagają na remont; czynsz nadzwyczaj wygórowany; na sprzedaż wraz z grąkami za 5 pokoi 3000 dolarów, a nawet są tacy, jak pewien lokator żyd, który zaproponował gospodarzowi domu od dać swoje mieszkanie za 700 dolarów; są i tacy, którzy mając wolne mieszkania, nie chcą wynajmować je bez czynszu z góry lub odstępnego i czekają na to dłuższy czas.

Są również i pojedyncze ogłoszenia o wolnych do wynajęcia mieszkaniach bez żadnego odstępnego albo czynszu z góry, ale jeżeli zwrócić się do tych biur i pojedynczych osób o wynajęcie mieszkania, to, za bardzo małym wyjątkiem, wszędzie i za wsze wymaga się odstępnego lub czynszu z góry. Handlują mieszkańiami gospodarze domów, lokatorowie, sublokatorowie, pośrednicy, biura i tp. — Sprawa wymagania czynszu z góry, odstępnego — stała się aktualną, przepisową, zaś wygórowane ceny na nowe mieszkania — są czysto paskarskie, niemożliwe! I od kogo że to wymaga się?

Jeżeli człowiekowi zamożnemu potrzebny jest lokal, to on nie krępując się finansowo, daje ogłoszenie do gazet, że dla niego potrzebny jest taki a taki lokal za który da czynsz z góry za parę lat, albo odstępnego parę setek względnie parę tysięcy dolarów i natychmiast otrzymuje kilkadziesiąt zgłoszeń, wybiera jakie jemu

podoba się mieszkanie i zajmuje go niezwłocznie.

W KRAKOWIE JEST WOLNYCH MIESZKAŃ PODOSTATKIEM.

Ten fakt świadczy wyraźnie, że w miastach zawsze są wolne mieszkania i takich wolnych mieszkań nie ma, lecz tylko dla tych, kto może zapłacić czynsz z góry lub dać odstępnego i t. d. Podobno w samym Krakowie jest wolnych mieszkań przeszło 500, które prawdopodobnie czekają na czynsz z góry lub na odstępnego i to w dolarach. Jeżeli więc w Krakowie jest wolnych mieszkań przeszło 500, to ile że takich mieszkań wolnych znajdzie się w całej Polsce?! Nie myślę się, że gdyby te wolne mieszkania były „dostępne” każdemu obywatelowi — bez wymagania „czynszu z góry”, odstępnego, wygórowanej ceny i to, to tak w Krakowie jak i w całej Polsce nie byłoby mowy o „gwałtownej rozbudowie” miast i wsi! — Nie byłoby tak wielkiego braku mieszkaniowego, a równocześnie nie wymagałoby się żadnych nadzwyczajnych „projektów rozbudowy”, setek milionów złotych na tę rozbudowę podatków i t. p. lecz

TRZEBA ROZBUDOWAĆ SUMIENIE I SPRAWIEDLIWOŚĆ

pewnych gospodarzy domów, lokatorów, sublokatorów, biura, pośredników i tp. trzeba, żeby te wszystkie jednostki raz na zawsze rzekły się wymagania „czynszu z góry, odstępnego” i t. p. a aby te jednostki rzekły się tego należy wydać zarządzenie, że wszelkie takie wymagania będą karane sądownie i administracyjnie, jak to uczyniono w Toruniu, gdzie po wejściu w życie Ustawy o ochronie lokatorów prokurator sądu okręgowego Janicki z całą energią zaraz w pierwszych dniach osadził w więzieniu kilkadziesiąt osób wymagających czynszu z góry, odstępnego i wygórowane ceny, skutkiem czego w Toruniu nie odczuwa się obecnie tak wielkiego braku mieszkań i potrzebny rozbudowy miasta.

Dziś doszło już do tego, że wy-

jęcie mieszkania za „czynsz z góry” lub „odstępne” uważa się za rzecz zupełnie naturalną, oraz że mieszkańem może każdy handlować: gospodarz, lokator, sublokator, biura, pośrednicy i t. d., spekulując i obdzierając wynajmujących mieszkania.

Trzeba bezwzględnie zabronić handlu cudzem dobrem i spekulacje mieszkańiami.

JESZCZE JEDEN DZIWOŁĄG MIESZKANIOWY.

Druga ważna rzecz w sprawie mieszkaniowej — to istnienie dwóch cen na mieszkania: ceny „przedwojennej” i „ceny powojennej”.

W tym wypadku gospodarze domów, którzy mają możność wynajmując swoje mieszkania wyznaczają na dzwycząj wysokie komorne; również bardzo wysokie komorne wymagają ci gospodarze, którzy obecnie budują nowe mieszkania, co bardzo krzydzi tych gospodarzy, którzy mocą Ustawy o ochronie lokatorów zmuszeni pobierać czynsz przedwojenny znacznie mniejszy od czynszu powojennego. — Tu dodać trzeba jeszcze i to, że pokoje w nowobudujących się domach budują się nadzwyczaj małe, zaś cena wygórowana. Znaleźli się i tacy gospodarze domów, wybudowanych przed wojną, którzy chcą wyzyskiwać biedną niezamożną ludność i swych lokatorów, otrzymani zezwolenie magistratu na „budowę nowych klozetów” w kuchniach lokatorów, a przebudowę „starzych klozetów” — na mieszkania. Pewien zaś właściciel domu żyd do szedł do tego, że zaczął kasować klozety, uważając je za luksus i zamieniając istniejące w domu klozety — na „mieszkania”.

Można sobie wyobrazić jakie to pokoje i mieszkania, przerobione z klozetów?

Wobec tego należałoby wyznaczyć ceny mieszkań

WEDŁUG 1 METRA KUBICZNEGO POJEMNOŚCI

mieszkania, a więc np. 55—60 gr. za 1 metr, i w ten sposób ceny mieszkań „przedwojennych” podniosły by się a powojennych zmniejszyły.

Oczywiście cena 55 gr. za 1 metr może być zmieniana w stosunku do mieszkań w suterynach, na parterze i na 1, 2, 3, 4 i td. piętrach. — Również trzeba by unormować cenę parcel pod budowę domów, które też są wygórowane.

W ten sposób mieszkania „znalazłyby się”, a paskarstwo zostałoby skrócone.

L. D. Brzeziński.

Tylko i wyłącznie żydzi agentami i urzędnikami zagranicznych Towarzystw ubezpieczeniowych w Polsce!

W ZAMIAN ZA DOPUSZCZENIE OBCYCH TOWARZYSTW UBEZPIECZONYCH DO POLSKI WINNE ONE ZATRUDNIAĆ INWALIDÓW POLSKICH!

W Warszawie odbył się w pierwszych dniach b. m. kongres gospodarczy delegatów związków wierzycielskich, który imieniem poszkodowanych wojną i waloryzacją domagał się jaknajrychlejszej zmiany ustawy waloryzacyjnej i ustawowego uregulowania spłaty szkód wojennych.

Delegacja z kongresu udała się następnie do władz rządowych i odbyła dłuższą konferencję z dyrektorem Państw. Urzędu Kontroli Ubezpieczeń p. Łazowskim w sprawie jaknajrychlejszej waloryzacji polis Krakowskiego Tow. Wzaj. Ubezpieczeń w Krakowie oraz polis au-

strjackiego Tow. Ubezpiecz. „Feniks”.

Delegacja domagała się następnie aby towarzystwa zagraniczne ubezpieczeniowe zatrudniające prawie wyłącznie żydów jako urzędników, w przyszłości zatrudniały u siebie także pewien procent Polaków, oficerów inwalidów.

W sprawie tej powinni zabrać również głos inwalidzi polscy i poprzeć w tym kierunku, we własnym zresztą interesie, akcję polskich związków wierzycielskich, tak, by inwalidzi polscy znaleźli i na tem polu rekompensatę za stracone zdrowie w obronie ojczyzny!

Jedyny niezajdyzony zawód i cech w Polsce!

JEST NIM CECH KOMINIARZY W KRAKOWIE.

Narzekamy wszyscy na powszechne zażydzenie wszelkich dziedzin naszego życia gospodarczego i społecznego w Polsce. I słusznie. Tak bowiem, niestety, u nas się dzieje.

Ale w tem morzu zażydzeniem sterczy jedna, jedyna wysepka wol-

na dotychczas od naszej „sympatycznej” mniejszości narodowej, wolna od wszelkich tych miazmatów degeneracji i tej etyki, jaka płynie ze „wzniosłych” zasad tałmudu. Wysepką tą, jest zawód kominiarski, jest cech kominiarski w Krakowie.

Niezażydzeniu tego cechu sprzyja z jednej strony przysłowiowe tchórzostwo żydów przed każdą pracą, wymagającą wysiłku fizycznego i narażania życia, z drugiej zaś: piękna, rzadko dziś, niestety, spotykana w Polsce solidarność wszystkich kominiarzy, którzy pod tym względem słuszyć mogą przykładem nie tylko dla pozostałych cechów naszego rzemiosła w Polsce, ale wogóle dla całego społeczeństwa naszego tak łatwo i często zapominającego o zgodzie i jedności, a tak łatwo zdradzającego hasło „Swój do swego po swoje”.

Stary krakowski cech kominiarski skupia przedewszystkiem w swym gronie ludzi o wysokim poczuciu odpowiedzialności zawodowej, o wysokim poczuciu obywatelskości i obojętności wobec kraju i społeczeństwa, nic więc dziwnego, że do grona takiego nie mają dostępu wyznawcy tałmudu.

Nie wątpimy, że tak członkowie cechu kominiarskiego w Polsce, jak wogóle przedstawiciele tegoż zawodu w całej Polsce świecić będą i nadal przykładem dla społeczeństwa przez energiczne i zdecydowane popagowanie idei, której celem ostatecznym jest dobro i przyszłość Ojczyzny i narodu polskiego.

PIERWSZORZĘDNY ZAKŁAD POGRZEBOWY „CONCORDJA” JANA WOLNEGO

PL. SZCZEPAŃSKI 2. — TEL. 321

urządza pogrzeby od najskromniejszych do najwspanialszych, przeprowadza ekshumacje i przewozy zwłok do wszystkich krajów.

Mniej zasobnym daleko idące ustępstwa.

Ostrzeżenie przed tandetą i lichotą.

PODSUWAJĄCĄ SIĘ POD MIANO „SZTUKI”.

Brzesko w listopadzie.

Dn. 13 listopada wystąpiła tu w sali Sokoła jakaś trupa, złożona z kilku osób, rzekomo z warszawskiego teatru kabaretowego „Morskie Oko”.

Szumne afisze zapowiadały podstępnie wykonanie programu wybitnych „gwiazd” warszawskich o znanych nazwiskach, a nazwiska „wykonawców” w porównaniu z tamtymi ledwo były dostrzegalne.

I cóż za dziwy zobaczyli ci, co poszli na to widowisko? Jedni poszli z ciekawości, czy znów nie chcą wziąć ludzi na kawał „artyści”. Gros „publiki” stanowiły oczywiście „podlotki” pięci obojga naszej sympatycznej mniejszości. Dla nich też może to „przedstawienie” było akurat dostosowane swym poziomem. Jednakowoż nieuczciwie wprowadza się ludzi w błąd.

Cóż zatem było? Może najpierw, czego nie było? A więc nie było przedewszystkiem żadnej sztuki, żadnego artyzmu, nie było dykcji, nie było głosu, nie było odrobiny dowcipu.

A było trochę ordynarnych „wiciów” machania bicepsami, parodia śpiewu i tańca, no i co najlepsze z tego wszystkiego — a istotnie było najlepsze — muzyka na ustnej harmonijce. Tu zachwyty tamtej publiczności dochodził do zenitu.

Zdarza się — niestety — że tego rodzaju „artyści” wyjeżdżają na głębszą prowincję, bo i oni muszą żyć, skoro innego fachu nie mają. Taki zespół nazywa się w języku technicznym „szmira”.

Jednakowoż w imię prawdy i sprawiedliwości należy społeczeństwo przestrzec przed tego rodzaju „zespołami” i zastrzec się należy przed obniżaniem i tak nisko stojących scen prowincjonalnych takimi „przedstawieniami”.

Jeżeli takie trupy liczą w swych dwuznacznych dowcipach na wyrobiony smak klienteli żydowskiej (a ta ma pieniądze), to mogą urządzić już całkiem specyficzne teatrzyki i kabarety dla żydów w ich własnych lokalach.

Małoz to „szabesgojów” wysługuje się żydom?! Adepci takiej „sztuki” mogliby to robić z całkiem „czystym” sumieniem dla „czystego” interesu. Ciągnie od nas z tandetą i lichotą!

S. L.

NA MARGINESIE.

STARA MIŁOŚĆ NIE RDZEWIEJE.

Czcigodnemu „Czasowi” przypomnieli się przedwojenne, dobre austriackie czasy kiedy to Srule i Abramki były serdecznymi przyjaciółmi polskiej noblesy. Miłość nie zardzewiała, a nadzieja na garść parszywych głosów wyborczych przyswieca nadal błękitnym.

Jednak niefortunnie wyrwało się sz. autorowi wstępny artykuł „Czasu” z dnia 16 bm. stwierdzenie, że „krawall” jest technicznym, niebieskim wyrazem jedynie dla walk między „burschenschaftami” ponieważ oznacza on wogóle tumulty, zamieszki i awantury. Potrzebny on był jednak, aby napiętnować młodzież polską, bo z cennego artykułu nikt wnieść nie może, że krawal spowodowali żydzi. Raczej winni są te gałgany endecki, bo oni wogóle wszystkiemu są winni.

Ekscelencjo! Konie z tego się śmieją! — Nadzwyczaj cenne są przestrogi dla młodzieży, aby swoim zachowaniem się nie przynieśli szkody sobie, uniwersytetowi, społeczeństwu no i państwu! (Autor widocznie jeszcze o Panu Bogu zapomniał) Zapamiętaj sobie młodzieży: jeżeli ci żyd plunie w twarz, to pokornie ją obetrzyj, bo inaczej biada!!

Mniej uzasadnioną jest troska o rozwiązanie kwestii żydowskiej w Polsce, ponieważ tałmudyści sami ją już rozwiązali: wykupili już prawie wszystkie nieruchomości w miastach i miasteczkach (zboże na pniu wykupują nadal) zagarnęli literalnie cały handel, a tem samem cały kapitał obrotowy, lżą nas bezkarnie za granicą, wywożą nasze dziewczęta, kpią sobie z ustaw skarbowych i porządkowych, a za to są generalnymi dostawcami począwszy od sztrużki aż do dolarów włącznie, siedziami profesorami szkół średnich i akademickich i wogóle tem czem tylko zaprağna.

Czy w żydziej Austrii było im choć połowę lepiej? Czy kiedykolwiek składał Polak przysięgę na Krzyż Zbawiciela do rąk innowiercy?

Jeżeli zatem srebrnikami judaszowemi nie zdemoralizowana młodzież, już choćby instynktem samozachowawczym wiedząca, broniła się przed ssawkami wrogięgo polipa, jeżeli zareagowała na bezczelną arogancję szmajęlesów to choćby sprawiedliwość nakazuje przyznać jej rację.

Ale panów z „Czasu” łączy z kahałem nietylko miłość ale i — etyka.

Tarnowianin.

Pan Tadeusz w Brzesku!

Brzesko, w listopadzie.

Uroczystość Niepodległości w Brzesku odbyła się bardzo okazale. Wczesnym rankiem w poniedziałek powitała publiczność orkiestra dęta młodzieży przygotowana na tę uroczystość. W kościele wygłosił bardzo piękne kazanie ks. pos. dr. Jan Czuj. Po nabożeństwie publiczność udała się w pochodzie na rynek, gdzie przemawiał dyr. szk. powsz. Stanisław Nowak, poczem orkiestra gimnazjalna odegrała hymn państwowy.

Punktem kulminacyjnym uroczystości było wystawienie w całości „Pana Tadeusza” Adama Mickiewicza w znanem opracowaniu Kazimierza Missony. W 9 odsonach przewinęły się przed nami dzieje walki o zamek Horeszków, ksiądz Jacek, zajazd w Soplicowie, emigracja szlachty, rehabilitacja Jacka Soplicy, a zakończyła wspaniała ucztą zaręczy nowa wśród tuszów orkiestry, pieśni „Jeszcze Polska” i okrzyków „Kochajmy się”. Na koniec ustawił się na scenie ogromnie barwny polonez, który zeszedł ze sceny między publiczność, okrążył salę i wśród niemiłkanych oklasków wrócił na scenę. W ostatniej parze szli pogodzeni Gerwazy i Protazy.

Publiczność darzyła gorącymi oklaskami młodzież gimnazjalną, która wywiązała się doskonale ze swego zadania. Wystąpiło w sztuce ponad 100 osób, z orkiestrą. Długotrwa jęciami oklaskami wywołano obecne go w sali inscenizatora p. Kazimierza Missonę, dziękując mu za piękne przedstawienie.

Około wystawienia sztuki, która powinna ukazać się także na dużej scenie, zasłużyli się bardzo pp. prof. Jan Królikiewicz jako reżyser, prof. Ignacy Patolski dekorator i Kap. Franciszek Znamirowski gorliwy doradca i inscenizator.

Przedstawienie Pana Tadeusza w opracowaniu p. Missony było nową próbą zbliżenia dzieła naszego wiesszcza do szerokiej publiczności i spełnienia jego życzenia, ażeby jego „księgi zbłądziły pod strzechy”.

Jeden z widzów.

NIE WYSTARCZA CZYTAĆ „HASŁO PODWAWEŁSKIE”, NALEŻY JE PRZEDWZYSTKIEM PRENUMEROWAĆ!

Księża nie będą ubezpieczeni w Kasie Chorych!

Kasa Chorych miasta Płocka żądała ubezpieczenia księży profesorów, wykładowców w miejscowym seminarjum, czemu Kurja diecezjalna się sprzeciwiała.

Spór oparł się o sąd grodzki, a następnie o okręgowy w Płocku. Ten ostatni uznał słuszność żądań Kasy chorych.

Kurja płocka założyła skargę kasacyjną do sądu Najwyższego, powołując się na pogwałcenie konstytucji i konkordatu między Stolicą Apo-

stolską a Rzeczpospolitą Polską.

Sąd Najwyższy orzekł, że zarzuty skargi kasacyjnej są słuszne. Żądanie Kasy chorych nie znajduje oparcia w ustawie o przymusowym ubezpieczeniu i pozostaje w jaskrawej sprzeczności z przepisami konkordatu.

Z powodu więc obrazy przepisów konkordatu, sąd Najwyższy uchylł wyrok sądu okręgowego i przekazał sprawę temuż sądowi do ponownego osądzenia w innym składzie sędziów.

Walka z uprzywilejowaniem przemysłu zagranicznego w Polsce.

ZNIŻYĆ PODATEK OBROTOWY.

Projekt noweli do ustawy o podatku przemysłowym (od obrotu), który rząd przesłał Izbowi przemysłowo-handlowemu do zaopiniowania, nie może naogół wywołać entuzjazmu.

Zniżki stopy podatkowej, przewidziane w tym projekcie, są tak znikome, że będą zaledwie kroplą w morzu obecnej prostracji życia gospodarczego. Czemże jest bowiem tych 11 milj. ulgi, które projekt przewiduje na rok budżetowy 1930/31, albo nawet tych 60.000.000, które projekt przewiduje na rok 1931/32, w porównaniu z globalnym ciężarem, pod którym

UGINA SIĘ NASZ PRZEMYSŁ I HANDEL,

a w związku z tem przeważna część naszej ludności miejskiej?

Najbardziej rażącym jest brak — w projekcie noweli — jakichkolwiek postanowień, któreby umożliwiły znizanie stopy podatkowej dla obrotów przemysłowych!

Jest jednak jedna dziedzina, w której projekt chce nieco poprawić położenie naszego przemysłu. Do tego zmierza art. 9 projektu, stwarzając ramy dla wprowadzenia podatku wyrównawczego od importu zagranicznych fabrykatów i półfabrykatów, co może spaść głównym ciężarem

NA ARTYKUŁY LUKSUSOWE oraz na te, w których konkurencja

dumpingowa staje się zabójczą dla naszego przemysłu.

Jest to poparcie akcji samowystarczalnościowej, a zamiar taki powinien być powitany z uznaniem przez tych wszystkich, którzy są przejęci patriotyzmem gospodarczym. Oczywiście jednak ta część naszego handlu (tałmudystycznego), która ciągnie zyski z importu odzieży, bielizny, obuwia, perfum, kosmetyków, mydeł i t. p. z zagranicy, czuje się zagrożona w swoich zarobkach i próbuje wmówić publiczności, że taki podatek byłby nieszczęściem dla narodu. A przecież produkcja krajowa **POWINNA BYĆ FAWORYZOWANA**

pod każdym względem w porównaniu z produkcją zagraniczną. Taki zaś stan, jaki u nas do tej pory panuje — mianowicie, że produkcja krajowa opłaca pewne podatki, których nie opłaca import zagraniczny — jest bezwzględnie niezdrowy.

I chociaż stan ten należałoby sanować przede wszystkim przez obniżenie ciężarów, spadających na produkcję krajową czego projekt noweli nie czyni — to jednak nie wynika z tego, by nie należało popierać pomysłu wyrównania ciężarów podatkowych między przemysłem krajowym a zagranicznym przez obciążenie tego ostatniego podatkiem wyrównawczym.

Nauczka dla hr. Morstinów, by od żydów nie pożyczali pieniędzy!

NASZEJ ARYSTOKRACJI I ZIEMIAŃSTWU KU PRZESTRODZE!

Weszło już w przysłowie powiedzenie, że każdy szlachcic polski musi mieć swego żyda. Onegdaj opisywaliśmy nawet, jak to król Zygmunt I Stary uszlachcił jednego ze swoich żydowskich bankierów uroczystość na Rynku krakowskim.

Stare nawyki jednak naszej arystokracji trwają i nadal dziś jeszcze, bo nasi wielcy panowie nie mogą poprostu obejść się bez

ZAUSZNIKÓW ŻYDOWSKICH.

Zawsze jeszcze wydaje im się, że żyd zginający się we troje do nóg pa na dziedzica to przyjaciel i powiernik

O takich „przyjaciółach” i „powiernikach” żydowskich mogła namacalnie, na własnej skórze przekonać się i rodzina hr. Morstinów w Kieleckiem, która miała swoich zauszników w osobach trzech żydków handlujących zbożem, a to: Lisze Zajdmana i braci Hersza i Ajzela Horowiczów. Żydzi ci byli nadwornymi eskonterami wszystkich dworów szlacheckich w Kieleckiem.

Hr. Morstinowie też niejednokrotnie korzystali z pieniędzy kupców, którzy wreszcie niekontentując się znacznymi zarobkami lichwiarskimi wpadli na

„LEPSZY” POMYSŁ.

Oto będąc w posiadaniu in blanco wych weksli hr. Morstinów na znaczniejsze kwoty, przychodzili do pałacu prosząc o „rozmiennienie” weksli na drobniejsze odcinki, przyczem zyskawali grubsze weksle — fałszywe.

Hr. Morstinowie początkowo nie

podejrzewali, że padają ofiarą dowcipnych oszustów. Podpisy na wekslach dokonane były z mistrzowską precyzją. Jednak zbyt częste „zawracanie głowy” rozmienianiem weksli nasunęły hr. Morstinom podejrzenie, że zachodzi tu jakaś

NIECZYSTA ŻYDOWSKA KOMBINACJA.

Gdy notabene dowiedzieli się, że weksle ich (prawdziwe) w większej ilości zasilają rynek giełdowy, dali znać władzom prokuratorskim, dalej jeszcze nie wiedząc na czem polega istota przestępstwa.

Po dłuższych dochodzeniach ustalono, że żydzi stańszowali ogółem 108 weksli na sumę 130.000 złotych. Część z nich poprostu **WYKRADI Z BIURKA HR. MORSTINÓW.**

podczas „wizyty”, a większą ilość podrobili sposobem kopjowo-rysunkowym, niedostrzeżalnym dla gołego oka.

Epilog tej sprawy skończy się w kieleckim Sądzie okręgowym, który sędzi trzech tałmudystów i „nadwornych bankierów” o fałszerstwo weksli.

Oto nauczka dla naszych ziemian, by z żydami nie wdawała się nigdy w żadne konszachty.

Kupujcie tylko u chrześcijan!

PRAWDORĄBKLI.

NIE DAJĄ SIĘ POBIĆ...

„Potrzebowali” rozbrykać się „antyarabniki” anty—kato—lyki...

I wogóle... anty... anty...

— Komunozyranty...

— Jak straszne azjatyckie „biki”...

„Cybulizowane” judeoakademiki...

Chcieli anektować planty...

„Rapcio” raptownie „piskulikiem” machał — Polski akademik wcale się nie strachał... ani prochu... ani odoru cebuli...

— nawet kuli!...

Oj, gwałt!... może nawet armaty!...

(gdymby chwycił do rak baty)...

I gwałt do Palestyny

Chamo—semitowe syny...

Oj, gwałt... panie „posterunkowy”...

„Nima” mowy...

Czy może to być?... co robić?...

Oni nie dają się pobić!?

— Polski w pacht zdobyć!...

Ma—ski.

W. KAPERA
POLECA
OBUWIE I ŚNIEGOWCE
KRAKÓW, SŁAWKOWSKA 11 i 24,
FILJA: ŚW. TOMASZA 29.

Kronika.

—oo—
KALENDARZ TYGODNIOWY

Listopad.

24 Niedziela: Jana od Krzyża.

25 Poniedziałek: Katarzyny.

26 Wtorek: Konrada.

27 Środa: Wirgiljusza.

28 Czwartek: Krescentego.

29 Piątek: Saturnina.

30 Sobota: Andrzeja Ap.

—oo—

NADZWYCZAJNE WYDANIA.

„HASŁA PODWAWEŁSKIEGO”

W ubiegły czwartek i piątek 14 i 15 bm. na pierwszą wiadomość o zjściach jakie wybuchły w związku z prowokacjami korporantów żydowskich na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie — ukazały się w godzinach popołudniowych nadzwyczajne dodatki „Hasła Podwawelskiego”. Nadzwyczajne wydanie podające we czwartek przebieg demonstracji młodzieży polskiej oraz szczegółowy opis zajęć z korporantami żydowskimi, w piątek zaś szereg charakterystycznych momentów z demonstracji akademickich, przebieg ogólno-akademickiego wiecu, oraz rezolucje tegoż wiecu — wzbudziły zrozumiałe zainteresowanie na mieście i rozchwyte zostały w mig.

Zaznacza się, że „Hasło Podwawelskie” było jedynym piśmie w Krakowie, które dzięki szybkiej służbie informacyjnej, podało do wiadomości mieszkańców m. Krakowa pierwszy szczegółowy opis wypadków oraz zainteresowało całe społeczeństwo żywną sprawą „numerus clausus” na Wszechnicy Jagiellońskiej.

—oo—

JAK ŻYDZI WALCZĄ Z „HASŁEM PODWAWEŁSKIEM”?

Od przeszło tygodnia zauważyć się daje wzmożona działalność przeciwników „Hasła Podwawelskiego”, zasadzająca się na systematycznym zrywaniu afiszy naszego piśma z kiosków inwalidzkich w Krakowie.

Specjalnie upatrzili sobie żydzi kiosk inwalidzki przy ul. Potockiego między ul. Kopernika a Zyblikiewicza oraz przy ul. św. Gertrudy, skąd afisze pomimo głośnych protestów inwalidów są zrywane i niszczone w biały dzień.

Mylą się żydzi sądząc, że w ten sposób potrafią zamknąć nam usta — wprost przeciwnie doprowadzą tylko jeszcze do tego, że zrywających afisze odda się w ręce policji i raz na zawsze ukróci ich samowolę i bezczelność.

Do inwalidów zaś, sprzedawców „Hasła Podw.” apelujemy, by o każdym wypadku zrywania wywieszek piśma naszego donosili naszej Redakcji, sprawców zaś niszczenia afiszy bez żadnych skrupułów oddawali w ręce policji.

Przed terrorem nie ugnieemy się!

—oo—

PRZYJACIELE „HASŁA PODWAWEŁSKIEGO”

Oprócz wrogów, posiada „Hasło Podwawelskie” również i gorących, szczerych Przyjaciół i Sympatyków, którzy — niema dnia, by nie posyłałi nam serdecznych listów ze słowami uznania dla dotychczasowej działalności oraz zachęty do dalszej ideowej pracy.

Pomiędzy takimi gorącymi Przyjaciółmi piśma naszego znajduje się również Pani N. N. (która nie życzy sobie podawania swego nazwiska do wiadomości publicznej) żona jednego ze znanych krakowskich przemysłowców, która na cele propagandy „Hasła Podwawelskiego” ofiarowała 50 zł. Szlachetnej Ofiarodawczyni i Przyjaciółce piśma naszego składamy na tej drodze gorące podziękowanie. Również dziękujemy gorąco Ofiarodawcom na fundusz prasowy naszego Wydawnictwa, — a to:

p. Marjanowi Gólskiemu ze Lwowa za ofiarowane 2 zł. i

p. S. i W. Sroczyńskim z Dąbrowki 5 zł.

—oo—

AKADEMJA KU CZCI ŚW. JOANNY D' ARC W KRAKOWIE.

W niedzielę 10 bm. odbyła się w sali Małopolskiego Tow. Rolniczego uroczysta akademja ku czci św. Joanny D' Arc, urządzonej staraniem Tow. Bursy Przem. dla osieroconych dziewcząt (pozostającej pod protektoratem Ks. Metropolity.)

Wśród audytorjum, wypełniającego po brzegi salę, zauważyliśmy m. i.: rektora Rostworowskiego, ks. inf. Kulinowskiego, konsula francuskiego, p. Voilleura, ks. prof. Davida, radcę Szołayskiego w imieniu prez. Rollego, zastępców Księcia Metropolity i p. wojewody i i.

Zagaił Akademię ks. prał. M. Jeż, akcentując doniosłość tego wystąpienia ze względu na charakter Świętej, która nietylko jest reprezentantką świętości ale i najpięknniejszą patriotyzmu. Prof. J. Haydrkiewicz podmalował głęboko obmyślane podłoże historyczne Francji z 15-tego wieku — rozpaczliwe położenie państwa trapięcego wojną z Anglikami i walkami wewnętrznymi — i zjawienie się owej 17-letniej pasterki, natchnionej głosem Bożym, która miała zbawić Francję. Znany poeta krakowski, Jalu Kurek wypowiedział swój własny wiersz, pełen wspaniałych i porwujących akcentów; wiersz ten — to w nowoczesnej formie wyrażona modlitwa którą śpiewa do Chrystusa Dziewica Orleańska, stojąc na stosie śmiertelnym w Rouen. Następna prelegentka, p. H. D' Abancourt przedstawiła św. Joannę, jako nieustraszonego rycerza, który ze sztandarem „Jezus, Marja” prowadził hufce do boju. Ks. prof. Kościalkowski w dłuższej przemowie zobraził wysokie zalety ducha — a nade wszystko ogromną pokorę Świętej. Święta po ko ronaacji króla pierwsza pada mu do nóg w kościele, oddając hołd pomazańcowi Bożemu — i swoim przykładem pociągając wszy stkich.

Nadzwyczaj udatne ułożenie programu artystycznego zawdzięczamy p. prof. Stanisławie Poprawskiej, znanej od lat działaczce społecznej naszego grodu.

—OO—

O WYŻSZY POZIOM NAUKOWY W SZKOLACH NASZYCH.

Kuratorjum warszawskiego okręgu szkolnego rozesało niezwykle doniosły okólnik do wszystkich podległych mu szkół. Okólnik ten, dotyczący podwyższenia poziomu wymagań naukowych i wychowawczych wywołał w szerokiach sferach pedagogicznych wielkie poruszenie. Przedewszystkiem okólnik zwraca uwagę na konieczność zaostrożenia oceny postępów uczniów. Wymagania przy wystawianiu cenzur kwartalnych i półrocznych, nade wszystko ko przy promowaniu z klasy do klasy, mają być bezwzględnie zaostrożone. Innymi słowy stopnie mają być wystawiane bardziej surowo, niż dotychczas. Następnie okólnik mówi o konieczności ochrony dzieci przed wszelkimi destrukcyjnymi wpływami. Dla młodzieży szkolnej okólnik ten ma ogromne znaczenie. Oznacza on konieczność zwiększenia wysiłków.

WZROST BEZROBOCIA. W okresie od 2-9 bm. liczba bezrobotnych w Polsce zwiększyła się o 6.264 i wynosi 100.064, w tem 29.610 kobiet. Bezrobocie wzrosło w Łodzi o 1717, Poznań o 472, Częstochowa o 408, Białą o 304, Przemyśl o 289, Kraków o 240, Chranów o 237, Kielce o 217, Drohobycz o 169, Lwów o 167, Stanisławów o 134 i t. Zwiększyła się liczba pozostających bez pracy robotników niewykwalifikowanych, budowlanych i włókienniczych, a zmniejszyła się natomiast liczba bezrobotnych metalowców.

MAJATEK NARODOWY POLSKI. Według zestawienia dra Dederki Polski majątek narodowy wynosi obecnie 143 miljardy zł a po potrąceniu długów zagranicznych przeszło 137 miliardów. Większą część majątku narodowego stanowi rolnictwo, gdyż około 70 miliardów, czyli 46,9 proc. a prze myśl daje 43 miljardy czyli 30,2 proc. ogółu majątku. Ponieważ liczba mieszkańców w Polsce wynosi 30 milionów, wypadnie na jednego mieszkańca 4.615 zł. majątku czyli 517 dol. Na 17 państw zajmuje Polska pod tym względem 14-te miejsce. Mniej niż w Polsce wypadła tylko w Rumunii (500 dol. i w Rosji 352 dol. Niemiec jest 2 i pół razy bogatszy od Polaka, Anglik 5 razy, a obywatel Stanów Zjed. 6 razy.

OKROPNY WYPADEK W WALCOWNI. Straszny wypadek wydarzył się onegdaj w walcowni grubej blachy w Hucie Bismarcka. 19-letni Roman Sosnowski dostał się przez nieostrożność między walce stalowe, które chwycił go i nim zdolało przyjąć mu z pomocą, zmiądzły go zupełnie.

Ociemniały inwalida i wierny pies. Straszny wypadek zdarzył się w Warszawie na ul. Brackiej. Od strony Instytutu dla ociemniałych szedł z psem na smyczy starszy ociemniały inwalida, Jan Borski. Tymczasem ulica pędził autobus. Pies zobaczywszy zbliżający się autobus, zaczął ujadąć i zamiast na jezdnię, ciągnął swego pana z powrotem na trotar. Niestety, było już za późno, ociemniały przejechał został przez autobus. Rozległ się straszny krzyk i ociemniały w kałuży krwi znalazł się pod kołami auta. Wierny pies zbliżył się do swego pana i z rozbitą czaszką zaczął zlizywać krew. Ociemniały leży obecnie w szpitalu, a wierny pies chodzi mimo odpędzania go i wygnania z podwórza, pod murami szpitala. Szczęka i wyje żałośnie. Szoferowi wytoczono sprawę sądową.

POS. WITOS OBRZUCONY JAJAMI W POZNANIU. Dnia 17 bm. odbył się w Poznaniu kongres „Piasta” z okazji 10-lecia

Od pożaru, głodu, ognia, wojny i Kasy Chorych zachowaj nas Panie!

OTO WOŁANIE URZĘDNIKÓW MAGISTRATU M. KRAKOWA.

Gmina m. Krakowa jako instytucja dobra publicznego i prywatnego stara się w swoisty sposób rozwiązać problem radości życia swoich pracowników. Uznawszy ubóstwo za cnotę ewangeliczną, a lenistwo za matkę wszelkich nieprawości, przydała z dniem 1 stycznia br., jako noworoczne o jedną godzinę pracy więcej, bez powiększenia poborów i nie wypłaciła dotąd 13 pensji, jak inne samorządy.

Postępując w ten sposób, ułatwiła pracownikom opuszczenie tego łoża padołu i uzyskanie zwiększonej radości życia na tamtych świecicach. Niestety pracownicy miejscy nie kwapią się umierać i mimo pensji dziadawskich w niezrozumiały dla biologów sposób wegetują.

Przeto, gdy Gmina nie zdołała ich dobić, zabrała się do tego Miejska Kasa Chorych, żądając kategorycznie ubezpieczenia miejskich pracowników etat., którzy posiadając analogiczną, jak pracownicy państwowi, moc lekarską, obywali się bardzo do brze bez aspiryny M. Kasy Chorych.

Strasne to żądanie p. komisarza Dr. Zdzisława Kolkiewicza, radcy Magistratu na urlopie, zrozumieli miejscy pracownicy, jako chęć wywarcia

najstraszniejszej zemsty na własnych kolegach i zagrożeni w swem prawie do życia zaprotestowali na ogólnym wiecu przeciwko „szczęściu” należenia do M. Kasy Chorych, domagając się odroczenia tej złowrogiej decyzji. Jako powód protestu uznano posiadanie pomocy lekarskiej gminnej, która nieobciążając pracownika stałymi opłatami, daje mu możliwość poważnego i indywidualnego leczenia, używania potrzebnych lekarstw, dowolnego wyboru lekarza bez utrudnień biurokratycznych.

Oczywiście, że ta pomoc idealna nie jest, ponieważ wzorowana jest na pomocy dla pracowników państwowych i ponieważ w Biurze prezydjalnem więcej jest przełożonych i kandydatów niż referentów, przeto wypłata kosztów leczenia jest opóźniona, zgodnie zresztą z tam panującym systemem, w każdym razie przewyższa pomoc lekarską M. Kasy Chorych.

Przeto spodziewać się należy, że czynniki najwyższe nie pozwolą pracownikom miejskim na zamianę siekierki na kijek i pozwolą im umierać z rak lekarzy dobrowolnie wybranych. **Urzędnik.**

istnienia „Piasta” na terenie wielkopolskim. W chwili gdy przy zagajaniu kongresu w sali Belwederu w obecności około 900 osób wzniesiono okrzyk na cześć posła Witosa, powstała na sali wrzawa, po czem zasypało pos. Witosa jajami. Pos. Witos uciekając ze sali przewrócił sztandar zarządu okręgowego „Piasta” na ziemię. Pomiędzy zgromadzonymi wybuchła bójka na pięści i laski. Gdy bójki nie ustawały komisarz policji kongres rozwiózł.

NIE CHCĄ PROHIBICJI! W Bulowicach pow. białskiego, zarządzono z inicjatywy poważnych obywateli plebiscyt w sprawie prohibicji i zniesienia szynków. Wynik plebiscytu jaki odbył się jest sensacyjny, ponieważ za zniesieniem koncesji padło tyl ko 30 głosów. Jest to drugi wypadek w Polsce, że wódka ma w gminie większe wpływy niż zdrowy rozsądek.

SKANDAL NA POSIEDZENIU RADY MIEJSKIEJ W WILNIE. W czasie posiedzenia Rady miejskiej w Wilnie wdarło się do sali stu bezrobotnych, żądając wypłacenia zasiłku. Bezrobotni wnieśli niedawno memoriał w sprawie zasiłku, atoli memoriał pozostał bez odpowiedzi. Wdarli się więc do sali posiedzeń w czasie obrad i oświadczyli, że nie opuszczają sali dopóki nie otrzymają odpowiedzi. Skonsternowani radcy miejscy rzucili się do ucieczki i w ten sposób uwolnili się od bezrobotnych.

PRZECIWKO WYREBYWANIU LASÓW Wojewoda warszawski, inż. St. Twardo, wydał zarządzenie starostom, dotyczące nielegalnego wyrebu lasów. W związku z powyższym zarządzeniem starostowie winni zrewidować odcinki lasów, podejrzane o wyręb nielegalny, oraz komisarz okręgowy winien na powiatowych odprawach zapoznać komendantów posterunków swoich okręgów z koniecznością zwracania przez organy policji uwagi na podejrzany wyręb lasów i wy wóz drzewa.

TEŻ „LEPSZY” CHIRURG WARSZAWSKI. Z Warszawy donoszą: Do warszawskiego sądu okręgowego wpłynęło ciekawe powództwo Maksymiljana N., przeciwko chirurgowi drowi A. o odszkodowanie w wysokości 10.000 zł. za karygodne niedbalstwo przy operacji. Z treści skargi wynika, że dr. A., dokonując operacji na żonie powoda, pozostawił po zszyciu ciecicia igłę w brzuchu. Chora po wyjściu ze szpitala poczęła niedomagać. Lekarze nie umieli ustalić przyczyny choroby, decydowano się więc pacjentkę prześwietlić. Okazało się, że w wewnętrznych organach tkwi igła, znajdująca się już w dość znacznej odległości od operowanego miejsca. Powód zrobił drowi A. awanturę, zdecydował jednak ponownie powierzyć mu operowanie żony i wy jęcie igły, gdyż uwalniało go to od kosztów. Po tej drugiej operacji pacjentka czuła się jednak nadal niedobrze. Znow ją prześwietlono i wówczas ustalono, że wyjęto tylko pół igły, a druga połowa w dalszym ciągu wędruje dalej. Tym razem operacji dokonał już inny lekarz, a p. Maksymiljan N. wystąpił przeciw drowi A. na drogę sądową o odszkodowanie. Sprawa niebawem znajdzie się na wokandyje wydziału XI sądu okręgowego. Proces budzi ogromne zainteresowanie w sferach prawniczych i lekarskich.

SPRAWA SPOCZYNKU NIEDZIELNEGO WE WŁOSZCZACH. We Włoszczach nie wychodził żaden dziennik w czasie od nie-

ZDEMASKOWANIE STANOWISKA RABINÓW WOBEC OCHRONY ZWIERZĄT. Pisma żydowskie donoszą: „Niedawno zgłosiła się w rabinacie warszawskim pewna chrześcijanka i prosiła, by dopuszczono ją do urzędujących rabinów. Rabinom przedstawiała się jako reprezentantka polskiej Ligi opieki nad zwierzętami. Oświadczyła ona, że Liga uchwaliała urządzić dzień propagandowy na rzecz zwierząt. Organizuje przytem szereg pochodów demonstracyjnych, zebrań, wieców a protektorat nad uroczyściami objęła marszałkowska Piłsudska. Przedstawicielka Ligi prosiła tedy rabinów, by wzięli udział w zorganizowaniu tego dnia. Rabinat prosił o oficjalne zaproszenie oraz kilka broszur propagandystycznych. Na pierwszym planie tych broszur znajdowała się walka z rzezią rytualną, przyczem obszernie omawiały broszury brutalny i dziki sposób zarzynania zwierząt u żydów. W odpowiedzi na zaproszenie, wysłał rabinat list, w którym oświadcza, że walka z rzezią rytualną jest walką z religją żydowską, wobec czego rabinat nie może oczywiście uczestniczyć w akcji Lig”. Odmową tą — oczywiście — zdemaskowali rabini swe dotychczasowe dwulicowe stanowisko wobec akcji ochrony zwierząt.

KOMUNISTA ŻYDOWSKI ZAMORDOWANY PRZEZ KUŁAKÓW. Znany komunistą żydowski Michał Rastoin z Moskwy odkomenderowany do kilku wiosek, celem przeprowadzenia kampanji rządu sowieckiego w sprawie zaopatrzenia w zboże został zabity przez kułaków wioski Maniaki, okręg Kłinczy (Białoruś). Zabójcy zostali ujęci. Grozi im kara śmierci.

KONKURENCJA ŻYDOWSKA PRZED SADEM. W Łodzi odbędzie się wkrótce sensacyjny proces. Oto spółka akcyjna I. K. Poznański wytoczyła proces przerosowi Włocławskiej Manufaktury p. Oskarowi Konowi za rozsiewanie fałszywych pogłosek. Oskarżony p. Kon miał w zeszłym roku w wywiadzie dziennikarskim oświadczyć, że największe fabryki w Łodzi stoją w obliczu bankructwa, przyczem mimochodem wymienił także firmę Poznański. Proces ten budzi w Łodzi bardzo wielkie zainteresowanie, gdyż obie strony są żydami.

SPÓR O JARMUŁKI ŻYDOWSKIE W SZKOLACH. W kołach jidyszystów w Warszawie wielkie poruszenie wywołał fakt nie wypłacenia subwencji dla szkół jidyszystycznych przez gminę żydowską. Nie wypłacenie subwencji nastąpiło wskutek przyjęcia wniosku Agudy, że gmina żydowska subwencjonuje tylko takie szkoły, w których Tory naucza się z nakryciem głowy. Ponieważ zaś w szkołach jidyszystycznych warunk ten nie jest spełniany, wobec tego prezes zarządu pos. Farbstein odmówił jidyszystom subwencji. Wówczas do lokalu gminy żydowskiej wdarła się grupa 200 żydów, która zdemolowała doszczętnie cały lokal rozbijając maszynę do pisania, niszcząc portrety, krzesła, stoły i t. i. w ten sposób „żydowski” niszcząc się za odmówienie subwencji.

APOSTOLKI CZERWONEGO RAJU: Z Warszawy donoszą: W lokalu szkoły na Nowolipkach 40 mieszczą się kursy wieczorowe. Onegdaj wieczorem, gdy młodzież wychodziła z zajęć, jakieś 2 młode niewiasty zaczęły uprawiać wśród niej agitację komunistyczną. Powiadomiono o tem władze. Zia wili się policjanci i obie agitatorki zostały zatrzymane. Są to Chaja Frenkiel i Fajga Laitaizen, oczywiście żydówki.

—OO—

NIE KLIEM GO ALE PAŁKA, czyli p. Cholewa prosi się.

Otrzymałmy następujące sprostowanie od p. Cholewy, wiceprezesa Bratniej Pomocy Uczniów Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Na podstawie artykułów 30 i 32 Rozp. Prezydenta Rzplitej z dnia 10 maja 1927 r. Nr. 44. Poz. 398. Dz. U. Rz. P. proszę o umieszczenie następującego sprostowania na łatkę, zamieszczonej w Nadzwyczajnym wydaniu „Hasła Podwawelskiego” Tygodnik bezpartyjny z dnia 14 listopada 1929 r. z napisem „za usunięciem żydów z Bratniej Pomocy”; — nieprawda jest, że w-przes Bratniej Pomocy p. Cholewa nie chciał dopuścić do przemówień nawołujących do przeprowadzenia postulatu usunięcia żydów z Bratniej Pomocy, natomiast prawda jest, że w momencie, kiedy p. Klimecki przewodził tłum młodzieży akademickiej i towarzyszących jej gapiów pod akademicki i chciał przemawiać z bramy domu akademickiego nieporozumiał się z władzami Bratniej Pomocy — w-przes p. Cholewa zwrócił mu uprzejmie uwagę, że na urzędzanie wieców jest miejsce gdzieindziej. — Nieprawda jest jakoby pochód miał się rozwiać, wyrażając pogardę obrońcom żydów w Bratnich Pomocach, gdyż 1-oobróców takich w Bratnich pomocach niema, 2-oobrówane okrzyki padające w większej części z pośród gapiów, zmieszanych z młodzieżą akademicką nie mogły być wyrażeniem pogardy.

Kraków, dnia 15 listopada 1929 r.

Widzimy więc że 1) Nieprawda jest, by p. Cholewa nie chciał dopuścić do przemówień nawołujących do przeprowadzenia postulatu usunięcia żydów z Bratniej Pomocy.

ale prawda jest... że p. Cholewa zwrócił p. Klimeckiemu uprzejmie uwagę, że „na urzędzanie wieców jest miejsce gdzieindziej”, czy to oznacza że p. Cholewa chciał dopuścić do przemówień za usunięciem żydów z Bratnich Pomocy?

Co do tego, że obrońców żydów w Bratnich Pomocach niema, pozwalamy sobie

APARATA KOŚCIELNE, SZATY LITURGICZNE, SZTANDARY I CHORAĞWIE, ADAMA SZKI, BROKATY W WIELKIM WYBORZE NAJTANIEJ NABYĆ MOŻNA W FIRMIE

Fr. KOPACZYŃSKI i SKA

W KRAKOWIE, UL. BRACKA 2 (Najstarsza pracownia dla sztuki Kościelnej) Stylowe wyroby kościelne w srebrze i brzozi. Na składzie gotowe szopki.

zauważyć, że przed rokiem nie dało się przeprowadzić usunięcia żydów z „Bratniaka” właśnie dzięki temu, że tacy obrońcy istnieją.

Zresztą — uderz ręką w stół nożyce się odezwą, Nieprawdaż p. Cholewa?

Kwestję czy „oderwane okrzyki” w rodzaju „żydowski lokaje” mogą być wyrażeniem pogardy pozostawiamy subiektywnemu poczuciu p. Cholewy. Zaznaczamy tylko, że okrzyki te bynajmniej nie padały „po większej części” (więc nie wyłącznie?) ze strony gapiów, bo tych policja usuwała z pochodu.

—oo—

Dowcipny „trick” lokatorki.

Skarb państwa nabył wielki dom przy ul. Mokotowskiej 14 w Warszawie, gdzie umieszczone mają być różne urzędy.

Lokatorem tego domu zaproponowano przeprowadzenie się do innych mieszkań, wcale nie gorszych i ze wszystkimi osiągnięto porozumienie. Jedną tylko lokatorkę domu przy ul. Mokotowskiej, pani R. oparła się stanowczo propozycjom rządowym i oświadczyła, że z mieszkania się nie wyprowadzi. Wobec tego stanu rzeczy zarząd nowonabytego gmachu wystąpił przeciw upartej lokatorce do sądu i uzyskał po sprawie wyrok eksmisyjny.

Przed paroma dniami miał właśnie być ten wyrok wykonany i do mieszkania upartej p. R. przybył komornik w asyście policji, by ją wysiedlić. Jakież jednak było zdumienie, a zarazem przerażenie przybyłych władz gdy na drzwiach mieszkania ujrzały niewielki, piękny szyldzik, objaśniający, że tu właśnie mieści się poselstwo chilijskie.

Szyldzik ten chroni mieszkanie przed wszelkimi krokami władz i czyni je miejscem eksterytorjalnym, jak przewiduje to prawo międzynarodowe.

Komornik i policjanci przeczytali szyldzik uważnie kilka razy, popatrzyli na siebie bezradnie i grzeczniutko, jak przystało na świadomości urzędników, wynieśli się z przed drzwi placówki dyplomatycznej.

Przeprowadzone dochodzenie przez władze ustaliło, że p. R. widząc, że zajmowanego lokalu nie uda się jej zatrzymać, a będąc jeszcze przed wyrokiem eksmisyjnym prawowitą właścicielką mieszkania wynajęła je poselstwu biorąc komorne w sumie 15 tysięcy złotych za cały rok z góry.

Sytuacja wytworzyła się co najmniej paradoksalna. Jako właścicielka lokalu nadal figuruje p. R. i aczkolwiek władze posiadają na nią wyrok eksmisyjny, wykonać go nie mogą ze względu na poselstwo. Poselstwo chilijskie jest w pełnym porządku, gdyż nie wiedząc o niczem mieszkaniu wynajęła i zapłaciła i o niczem obecnie słyszeć nie chce, a p. R. wykorzystwała sporą sumkę pieniędzy na wyjazd za granicę.

Wobec tego sprawą zajęło się nasze ministerstwo spraw zagranicznych i pertraktuje z poselstwem chilijskim.

—oo—

GIORDANO BRUNO O ŻYDACH.

„Najbardziej godna pogardy i najbardziej zepsuta rasa na świecie, a w swych pożądaniach najpodlejsza i najbrudniejsza: Wyrzutki rodu człowieczego i męty narodów, żydzi są o tyle zakażonym i niebezpiecznym plemieniem, że zasługują na karę od czasu swojego zjawienia się na świecie. To, zawsze czołgające się, zamknięte w sobie plemię, nieznośne dla innych narodów, zwierzęco je nienawidzi i jest słusznie przez nich nienawidzone”.

—oo—

KAŻDY PRAWDZIWY POLAK WINIEN CZYTAĆ I ROZPOWSZECHNIĄĆ „HASŁO PODWAWEŁSKIE”!

—oo—

4 miesiące rządów Komisarza w Kasie Chorych w Krakowie czyli z wielkiej chmury mały deszcz!

Cztery miesiące rządów komisarza p. Dr. Kolkiewicza w krakowskiej Kasie Chorych upłynęły — niestety jednak bez szczególnych, wybitnych rezultatów.

Pamiętamy jeszcze jak to było niedawno, gdy p. Komisarz wchodził na swój niezwykle ważny i odpowiedzialny urząd. Drżało ze strachu towarzystwo z twierdzy pepeesowej z ul. Dunajewskiego, trzęsły portkami rozmaite moźeszowe i abrahame-rowe urzędniki z naszej sympatycznej mniejszościowej nacji, a czerwoni towarzysze chowali goździki czerwone do wazoników a nosy do aktów, byle tylko nie pokazywać p. Komisarzowi swych zafrasowanych wielce facjat.

Strach padł na całe te protekcyjne i protegowane bractwo z pod znaku Żuławskich i Liebermannów, a agitatorzy pepeesowi przemieniali na gwałt swe pały i pałki na pióra i ołówki, byle tylko czemś zająć się w biurze i zejść z oczu nowemu władcy, który wszedł w podwoje Kasy Chorych, poprzedzony famą drugiego Herkulesa, zabierającego się do czyszczenia stajni Augiaszowej.

Z WIELKIEJ CHMURY MAŁY DESZCZ.

Ale nie długo to trwało. Po pierwszym, łatwo zrozumiałym przerażeniu ocknęli się towarzysze chrzczeni i niechrzczeni, zobaczywszy, że z tej chmury tak na pozór groźnie wyglądającej mały tylko deszczyk kropi, ani razu zaś nie pada grom i nie czyni nikomu szkody.

Cóż z tego bowiem, że kilkunastu towarzyszy zbyt jaskrawo „urzędujących” znalazło się na zielonej trawie, coż z tego, że ten i ów inkasent przy łapanym na gorącym uczynku sprzenie wierzania pieniędzy dostał się za kratki, coż z tego, gdy pozatem całe towarzystwo wzajemnej adoracji z pod znaku Liebermanna wysiaduje dalej dziury w krzesłach Kasy Chorych, albo czyni tłok i zagęszczenie w kuloarach gmachu przy ul. Batorego!

SZCZUPAKI DALEJ HARCUIJĄ!

Cóż z tego, że małe płotki i poniektóre brzany ugrzęzły w sieci, gdy żarłoczne i tłuste szczupaki śmieją się w kułak i harcuja jak dawniej po gmachu Kasy Chorych!

Zastosowano wprawdzie pewne oszczędności w personalu administracyjnym, ale lekarze żydzi i urzędnicy bez najprymitywniejszych kwalifikacji jak „urzędowali” tak i nadal „urzędują”.

Rozmaite Papiery i Stattery sejmikuja w dalszym ciągu na oczach p. Komisarza, „urzędniki” z kwalifikacjami na murarzy, kaflarzy itp. zresztą wcale pożytecznych rzemieślników zamiast imać się wapna, kafla czy kopyta „urzędują” jako wysocy urzędnicy Kasy Chorych, przybierając miny conajmniej Napoleonów do wszystkiego, bo przekonali się na własnej skórze, że nawet sam Komisarz rządowy nie ruszy ich z dobrze zasiedziałyh posad!

ŻYDY, ŻYDY, ŻYDY...

Wszystkie owe Stattery, Papiery, Abrahamery zamiast iść do... domu na „dobrze” „zasłużony” odpoczynek, panoszą się dalej w Kasie Chorych! Wszystkie Ruchle, Salcie i Malcie za bierają dalej czas i pracę naprawdę potrzebującym i dalej wyszinkowane i wymalowane zapełniają biura Kasy Chorych swym przyjemnym akcentem jak z dawnych czasów tow. Żuławskiego! Wszystkie owe rodziny i rodziniki niczem istne rodziniki, obsiadają stoły i urzędują „zaciekle”...

A klienta, który ma tę nieprzyjemność i zmuszony jest znaleźć się w gmachu przy ul. Batorego, aż diabli — za przeproszeniem — biorą, gdy widzi dalej to aroganckie zbiegowisko Chaimów i Dawidów występujących w roli „urzędników”!

A PILNE SPRAWY CZEKAJĄ!

Tymczasem do dziś dnia cicho ze sprawą Pelzlinga, dawnego syndyka Kasy Chorych, który gotówkę przez siebie zainkasowaną nie odprowadził w odpowiednim czasie do kasy (sprawa Kielmana, o której swego czasu pisaliśmy).

W dalszym ciągu p. Dr. Bobrowski lekarz administracyjny, który zresztą mało miał ostatnio do czynienia z samem leczeniem, forytuje towarzyszy i żydków.

Żydówce dobrze sytuowanej coinię to nawet wypowiedzenie! A całe bractwo żydowsko-socjalistyczne widząc słabą rękę Dr. Kolkiewicza coraz bardziej podnosi głowę i marzy już o zagarnięciu władzy z powrotem w swe ręce!...

NADZIEJE SPOŁECZENSTWA ZAWIEDZONE!

W takiej sytuacji nic dziwnego, że coraz bardziej słyszy się znów słowa rozczarowania i rozgoryczenia wśród ludności miasta Krakowa, która spodziewała się po p. Dr. Kolkiewiczu czegoś więcej. Spodziewała się, że

energicznie zabierze się do czyszczenia bagienka przy ul. Batorego, że odżydzi Kasę Chorych, że agitatorów przepędzi tam, gdzie pieprz rośnie, albo „Naprzód” się drukuje, a tu tym czasem z dużej chmury... mały deszczyk, taki prawdziwy kapuśniaczek, co to nikomu ni zaszkodzi ni pomoże.

I nic też dziwnego, że tu i ówdzie coraz bardziej dają się słyszeć głosy zwrócone pod adresem miarodajnych władz, by zechciały wglądnać w obecne stosunki w Kasie Chorych!

Głosy te skierowane do p. Wojewody Kwaśniewskiego i Prezydenta miasta Rollego domagają się zabrania z powrotem p. Dr. Kolkiewicza na dawną posadę do Magistratu a powołania na stanowisko komisarza człowieka energicznego, bezstronnego, nie ulegającego wpływowi otoczenia, lecz dążącego konsekwentnie i wytrwale do wyczyszczenia zabagnionej Kasy Chorych, następnie zaś do jej usprawnienia dla dobra społeczeństwa i ubezpieczonej w niej klienteli.

I głosy te coraz bardziej się mnożą, wychodząc słusznie z założenia, że o ile miałyby zostać wszystko nieomal po dawnemu, to nie potrzeba było wydatków na komisarza-

A więc Panie Komisarzu! Aut-aut! Albo energia i miotła w rękę, a nie rękawiczki, albo prosimy na odpowiednie miejsce z powrotem do Magistratu! **Bi-bo.**

Jak P. Komisarz Kasy Chorych forytuje Dr. Bobrowskiego.

Piszą nam z miasta: Dr. Kolkiewicz, komisarz Kasy Chorych w Krakowie darzy szczególnymi względami Dr. Bobrowskiego.

Niedawno temu przedłużono czas jego zajęć w Kasie Chorych o 1 godzinę; niestety godzinę tą zużywa p. Dr. Bobrowski po największej części na konferencje z towarzyszami partyjnymi, tymczasem za tę godzinę „urzędowania” pobiera Dr. Bobrowski 350 zł. miesięcznie.

W ten sposób p. Dr. Bobrowski otrzymuje ogółem około 1500 zł. mie-

sięcznej pensji jako lekarza administracyjnego Kasy Chorych.

Nic dziwnego, że to otaczanie Dra Bobrowskiego względami przez p. komisarza, wzbudza ogólne zdziwienie, jakkolwiek wtajemniczeni twierdzą, że dzieje się to przez pamięć dawnych czasów, kiedy Dr. Bobrowski był jeszcze wiceprezydentem m. Krakowa, a Dr. Kolkiewicz urzędnikiem Magistratu.

Do sprawy tej powrócimy zresztą jeszcze w najbliższym numerze.

Łatwy sposób dostania się na łono Abrahama

CZYLI METODY LECZNICTWA W KRAKOWSK. KASIE CHORYCH!

Piszą nam z miasta: Jednym z lekarzy krakowskiej Kasy Chorych jest żyd, niejaki Dr. L. Leczył on niedawno żonę jednego z urzędników, członka Kasy Chorych i wysłał ją na operację do szpitala.

Po przeprowadzonej operacji wysłano ją na rekonwalescencję do domu. Ponieważ jednak chora czuła się w domu źle, zawezwano do niej no-

nownie wyżej wymienionego Dr. L. (który ją poprzednio leczył).

Dr. L. nie zdejmując wierzchniego ubrania, ani nie badając chorej, zbałd ją „na oko” i zapisał lekarstwa, orzekłszy, że wszystko jest w porządku!

Tymczasem po wyjściu lekarza, chora — w dwie godziny umarła! Komentarze zbyteczne!

Żydzi w obliczu klęski i bankructwa

Z POWODU SOLIDARNEGO BOJKOTU ARABSKIEGO W PALESTYNE!

Do jakiego stopnia skuteczną bronią jest solidarny bojkot dowodzą obecnie wypadki w Palestynie.

Oto według doniesień Żydowskiej Agencji Telegraficznej z Haify, bojkot jaki od kilku tygodni stosują Arabowie wobec żydów w Palestynie niezmiernie dotkliwie odczuwa ludność żydowska po miastach. Bojkot zaś przeprowadzany jest energicznie i niezwykle solidarnie.

Oto firmy arabskie w Syrii i Transjordanji wycofały ostatnio zamówienia, poczynione u przemysłowców żydowskich, na sumę przeszło 30.000

funatów szterl. Arabscy kupcy detaliczni zaczęli sprowadzać towary bez pośrednio z Europy, omijając pośrednictwo żydowskich kupców hurtowych. W wielu miejscowościach uruchomiono nowe sklepy mużymańskie i chrześcijańskie. Kilka banków zastosowało restrykcje kredytowe w stosunku do firm żydowskich.

W końcu donosi Żyd. Ag. Telegr.: „W żydowskich kołach gospodarczych wyrażają przekonanie, że w razie gdyby ruch bojkotowy przetrwał okres 6-miesięczny, wielu kupców żydowskich stanie wobec bankructwa”.

PRACOWNIA STEMPLI I PIECZĘCI
Czesława CYGIELSKIEGO

Kraków,
ul. Florjańska l. 49.
P. K. O. Nr. 409.513

wykonuje wszelkie roboty w zakresie ten wchodzące. Posiada na składzie numeratory, datowniki, poduszki oraz tusz. Wykonanie solidne i szybkie: Ceny konkurencyjne.

Głos rozpaczy kupiectwa polskiego!

NEUCZCIWE SZTUCZKI TAŁMUDYSTYCZNEJ KONKURENCJI HADLARZY ŻYDOWSKICH. — PARO
DJA BANKRUTÓW. — RATUJMY HANDEL POLSKI!!

W ostatnich latach na szpaltach pism naszych zauważyć można zupełny zanik propagandy w kierunku podniesienia handlu polskiego i utrzymania tegoż.

Skutkiem niepomyślnej konjunktury z powodu braku gotówki, oraz skutkiem bardzo silnego napływu żywośću żydowskiego ze wsi do miast handel żydowski w przynajmniej większości opanował tę dziedzinę i dzierży berło pierwszeństwa.

Metody jakimi operuje przy utrzymaniu się a wyparciu handlu polskiego są nieraz zatrważające, że grożą

ZUPEŁNYM ZANIKIEM

utrzymania w miastach przedsiębiorstwa handlowego w ręku polskim.

Wies polska, która ostatniemi czasy zrozumiała tragizm położenia swego w opanowaniu przez żydów placówek handlowych, powoli zaczęła odzywać Składnice Kółek Rolniczych oraz kooperatywy i prowadzą te placówki wyłącznie dziś siłami polskimi, a równocześnie skutkiem zaniku koncesyj monopolowych po wsiach i miasteczkach które spoczywały wyłącznie w rękach żydów zaczęła się emigracja ze wsi i miasteczek do miast. W miastach skutkiem tego wzrost nabywania i otwierania nowych przedsiębiorstw handlowych przybrał tak

KATASTROFALNE ROZMIARY

że ilość stała się przynajmniej i nie daleko jesteśmy od momentu że jedno przedsiębiorstwo handlowe w większym mieście będzie dla 30 do 50 konsumentów.

Skutkiem tego silnego napływu konkurencja handlowa nie przebiera w środkach i każdy w nowo otwartym przedsiębiorstwie posługuje się metodami niedozwolonymi, nieuczciwymi a przedewszystkiem obliczonymi na łatwowierność konsumenta.

Każdy z wyżej wymienionych emigrantów, którzy pragną się osiedlić w mieście rozpoczyna akcję celem zdobycia lokalu handlowego i to w środowisku ruchliwym, w każdym razie jaknajbliższym katolickiego handlu, by tembardziej i jaskrawiej mógł przez

NIEUCZCIWA KONKURENCJA

wykazać różnicę w cenach towaru. Sprzedaż w takim nowo otwartym handlu odbywa się dla skaptowania sobie klienteli na bardzo dogodnych warunkach a co najważniejsza po cenach nietylko umiarkowanych ale niższej swej wartości i zakupu!

I tym to sposobem z miejsca została polska placówka na bok odsunięta ze względu na różnicę cen zachodzących między jednym a drugim przedsiębiorstwem.

Nie rzadko stwierdzono również, że w oknach wystawowych handli

żydowskich ceny artykułów pierwszej potrzeby są rozmyślnie dla chęty obniżane niżej cen targowych i własnego zakupu, a to wyłącznie dlatego, by odciągnąć klienta od niemiłej konkurencji.

A słynne dzisiaj w całej Polsce upadłości firm handlowych i

POSTĘPOWANIA UGODOWE?

Nie ma dziś w Polsce prawie jednego handlu żydowskiego, któryby nie korzystał z korzyści odniesionych przy postępowaniu ugodowym. Tysiące rozmaitych kombinacji oraz nadużyć powodują, że firma zgłaszająca się do Sądu w sprawie ugodowej zyskuje od swoich dostawców obniżenie należności za dostarczone towary, niższe dochodząca nieraz i to w dość częstych wypadkach do 70 proc. skutkiem czego intratność i korzyść jaką odnoszą odbija się w niepomierny sposób na korzystnym rozwoju handli żydowskich.

Skutkiem tych spekulacji jest w stanie kupiec żydowski obniżyć swe towary niżej cen fabrycznych od 20 do 40 proc. i jeszcze odnosi bardzo wielkie korzyści, albowiem

30 PROC. ZOSTAJE MU NA CZYSTO W KIESZENI

skutkiem uzyskania tak wysokiego procentu przy postępowaniu upadłości od swego dostawcy.

Tą drogą nie może kupiec polski postępować i w ten nieuczciwy sposób żaden z naszych przedsiębiorców nie był w stanie dorobić się tak poważnego majątku jakiego dorabiają się kupcy żydowscy.

Tam niema żadnych skrupułów lecz bezwzględność w osiągnięciu korzystnych dla siebie warunków płatności.

W bardzo wielu wypadkach przedsiębiorstwa katolickie, które korzystały ze zgłoszenia postępowania ugodowego zmuszone były przeprowadzić jak najcisłejsze inwentarze oraz zapasy swych towarów. Przy konferencjach podczas takiego postępowania dostawcy, a zwłaszcza żydzi byli bezwzględni i w żadnym wypadku tak daleko idące onusty oraz ulgi nie miały miejsca. — W bardzo wielu wypadkach kupiec katolicki nie był w możności nadażyć płatnościom albowiem zbiorowa akcja dostawców żydowskich uniemożliwiła mu zapłacenie w oznaczonym terminie swych zobowiązań.

Dalszą przyczyną uniemożliwienia rozwoju naszego handlu jest zupełny BRAK DORAŻNEJ SAMOPOMOCY a zwłaszcza przy tak silnym nacisku ze strony żydowskiej.

Chcąc w zupełności wyczerpać materjał którym posługują się żydzi przy rozwoju swego handlu oraz sposobami jakimi uniemożliwiają rozwój naszych przedsiębiorstw potrze-

baby było całe strony dzienników wypisywać.

Dlatego hasłem całego społeczeństwa winien stać się ratunek handlu polskiego i katolickiego. Należy uświadamić społeczeństwo, że dobro byt całego państwa oparty jest na polskim stanie posiadania a jeżeli ten stan będzie systematycznie się kurczył to nastąpi nietylko zanik handlu katolickiego ale również

UPADEK CAŁEGO SPOŁECZEŃSTWA POLSKIEGO.

Niech głos rozpaczy kupców katolickich nie przejdzie bez echa. Niech konsument zrozumie, że nie chodzi to tylko o wzbogacenie danej jednostki ale chodzi tu o kraj nasz, który z każdym rokiem zaczyna przekształcać się w przedmieście judejskie.

Niech organizacje kupieckie zorganizują samopomoc, by można zmusić samorządy by wstrzymały wydawania pozwoleń na otwieranie handli albowiem dojść może do tego, że nie będzie jednej kamienicy w Krakowie w którejby nie było trzech do czterech handli.

Niech się nawzajem nie zwalczają handle katolickie, ale niech z obydwu telskiego punktu widzenia traktują ten warsztat pracy dla utrzymania rodziny oraz dobrobytu państwa polskiego.

Kupiec polski.

Wytwórnia luster i szlifiernia szkła

G. MARKOWSKI

Kraków, Batorego 20.

poleca lustra belgijskie i szyby szlifowane wszelkiego rodzaju odnawia się stare lustra, wykonanie solidne punktualne po cenach najniższych,

Firma nowo otwarta.

WESOŁY KĄCIK.

Wytłomaczył.

W okolicach Warszawy polowanie. Pan Pulwerangst wywalił do zająca i chybił. — Co dziwnego — powiada do śmiejących się współtowarzyszy — że nie trafiłem Zając taki mały, a okolica taka duża, że łatwiej w nią trafić, aniżeli w zająca.

Radosny postępek.

Urzednik państwowy, po przeczytaniu w dzienniku historii o wyrabianiu w Niemczech złota z ołowiu, mówi uradowany do żony:

— Słuchaj, kochanie, czy nie mogłabyś przerabiać obierzyn z kartofli na mięso, to możeby się ta nasza bryndza skończyła.

Na Nalewkach.

— Chaimku, gdzie twój tata?
— Wyjechał za interesami.
— A kiedy powróci?
— O ile nie będzie amnestji, to dopiero za rok.

(Mucha)

KOMITET ORGANIZACYJNY RUSKO-POLSKIEGO TOW. „ZGODA” podaje do wiadomości członkom byłej Organizacji Czerwieńsko-Ruskiej „Zgoda” że nazwa „Czerwieńsko-Ruska Organizacja „Zgoda” została zmieniona na Rusko-Polskie Tow. „Zgoda” z główną siedzibą we Lwowie. — Zgłoszenia i korespondencje tymczasowo należy kierować — Lwów, ul. Nowej Rzeźni 24, Franciszek Borkowski, Sekretarz; Komitet Rusko-Polskiego Tow. „Zgoda” Kraków, ul. św. Gertrudy 5.

—OO—

ODPOWIEDZI REDAKCJI.

P. N. N. Kraków, artykuł o tramwaju umieścimy w następnym numerze.

P. Jan Kielar: Umieścimy w następnym numerze. Za broszurkę dziękujemy.

P. Gałan: Serdecznie dziękujemy za adresy. Z uwag Pańskich skorzystamy przy sposobności.

—OO—

Co grają w teatrach i kinach.

Gościnne Występy Fenomenalnej Tancerki Teatrów Paryskich Serafiny Bitscheff b. primaballeriny Teatrów Rosyjskich odbędą się w dniach 23 i 24 bm. Uroczą ta tancerka da jedynie dwa własne wieczory poematów tanecznych w sali Bolońskiego, które napewno oczarują publiczność krakowską. Bilety w cenie od 2—5 złotych już do nabycia przy kasie.

—OO—

TEATR IM. J. SŁOWACKIEGO:

Czwartek o 8-mej: ARTYŚCI z Jaraczem.
Piątek: ARTYŚCI z Jaraczem.
Sobota: ARTYŚCI z Jaraczem.
Niedziela o 3-ciej: MYSZ KOŚCIELNA.
Niedziela o 8-mej: ARTYŚCI z Jaraczem.

KINO UCIECHA:

4 wielkie gwiazdy Billie Dore, Lucy Doreine, Antonio Moreno, Mikołaj Suranin w superfilmie w. Lajosa Biro p. t. MIŁOŚĆ KSIĘCIA SERGIUSZA.

KINO SZTUKA:

Przebieg sezonu
SYRENA
reżyserji Rranka Borrage z Charles Farrellem.

KINO WANDA:

Wspaniała sensacja
KSIĘŻNICZKA OLGA
Oczarują i porwą swym artryzmem i niestrzawskim koncertem gry Hilda Rauch, Harry Liedke, Ernest Verebes, Hans Junkerman.
W sobotę o 3 pop. i w niedzielę o 11 przed.
PANIKA
z Harry Pellem.

KINO CORSO:

Król humoru Monty Banks jako
WYWIADOWCA
Ostatni szlagier humoru.
W sobotę o 3 pop. i w niedzielę o 11 przed.
SKRZYDŁA

TOMASZ WRÓBEL

Zakład instalacji wodociągów i pracownia blacharska
W KRAKOWIE, RAJSKA 6.

Wykonuje wszelkie roboty w zakresie ten wchodzące solidnie i po cenach konkurencyjnych. — Poleca P. T. Zakładom, Firmom i Szanownej Klienteli.

Nowa sensacyjna wersja o tragedji Mayerlingu!

RUDOLFA I WECZERĘ MIAŁ ZASTRZELIĆ PÓZNIJSZY NASTĘPCA TRONU FRANCISZEK FERDYNAND? — MORD SARAJEWIE DZIEŁEM CÓRKI RUDOLFA I WECZERZY?

Tyle lat już upłynęło od krwawej tragedji w Mayerlingu, rodzina Habsburgów tyle ma w swych kronikach najkrwawszych wypadków do zanotowania, a jednak świat dotąd nie zapomniał o śmierci następcy tronu, arcyksięcia Rudolfa, który znaleziony został bez życia wraz ze swą przyjaciółką. Na ten temat pisano już bardzo wiele, okazuje się jednak teraz, że sprawa wyglądała zgoła inaczej, aniżeli dotąd sądzono. Tak przynajmniej utrzymuje Loschek, były lokaj arcyksięcia na łamach jednego z pism wiedeńskich.

„Ilekróć — opowiada Loschek — kochankowie udawali się do Mayerlingu, pozostawali tam zupełnie sami dwa, trzy dni. Mieszkał tam pierwszym piętrze, w czterech ładnie urządzonych pokojach, pełnych książek i instrumentów muzycznych, gdyż Weczerza śpiewała i grała zachwycająco. Ostatniego dnia przyjechało spędzić czas z arcyksięciem kilku krewnych i znajomych. Zawracając przybywali tam arcyksiężęta, arystokraci węgierscy. Żaden z nich nie wiedział, że w wili mieszka też Weczerza.

Dzień spędzano na polowaniu, piciu, grze w karty lub też bawiono się w parku strącaniem szybek z butelek szampańskich przy pomocy kul rewolwerowych. Butelek było zwykłe pięćdziesiąt; broń nabił Loschek. O godzinie ósmej zbierano się w jadalni. Jadano wyłącznie potrawy zimne i konserwy, lecz za to pito bardzo wiele i tylko najlep-

sze wina. Usługa była dobra, jeśli każdy z gości przywoził własnego służącego; gdy zaś wszystko musiał robić Loschek, kulała ona nieco, mimo, że arcyksiężęta sami chętnie sobie podawali. Taka uczta trwała do północy, poczem goście konno udawali się na noclegi w okolicy. Długo jeszcze rozlegały się ich śpiewy.

Pamiętnego dnia — było to w niedzielę, 27 stycznia 1889 roku, arcyksiężę Rudolf i Weczerza wyjechali z nieodstępnym Loschkiem. Powoził Rudolf, który był smutny i milczący. Nic dziwnego, Austria znajdowała się wtedy

W PRZEDEDNIU ZAMACHU STANU.

Arcyksiężę Rudolf sam tego pragnął. Oddawał już pozyskał on względy Węgrów, Chorwatów i Dalmacji i marzył o odłączeniu tych krajów od Austrii i panowaniu nad nimi. Kto wie, czy nie myślał też o włożeniu na głowę swej kochanki korony. W każdym razie do spisku należały trzy czwarte węgierskiej arystokracji i miasta dalmatyjskie. Należał też do spisku arcyksiężę Jan Toskański, lubiący wszelkie przygody (późniejszy Jan Orth).

Czuwał jednak nad wszystkim cesarz Franciszek Józef. Znał on dobrze usposobienie Węgrów, rok 1849 miał aż nadto w pamięci; znał też zuchwałstwo syna. To też dwa dni przed wyjazdem tym między ojcem-cesarzem a Rudolfem odbyła się gwał-

towna scena. Cesarz powiedział wszystko, co mu doniesiono o spisku i

GROZIŁ SYNOWI ROZSTRZELANIEM.

jeśli trwać będzie przy swym zamiarze. Na dzień przed wyjazdem Rudolf oddał swej kuzynce, hrabinie Larisz, żelazną skrzynię, zawierającą wszystkie dokumenty, które mogłyby skompromitować spiskowców.

W ciągu trzech dni, to znaczy w niedzielę, poniedziałek i wtorek ani Rudolf, ani Weczerza nie wychodzili ze swych apartamentów w Mayerlingu. Miało się wrażenie, iż księżę przy boku kochanki zapomniał o troskach, które go dreczyły. Marja śpiewała, akompaniując sobie na fortepianie lub na harfie. Słychać było w całym mieszkaniu śmiech.

29 stycznia wieczorem przybył arcyksiężę Karol Ludwik

ZE SWYM SYNEM FRANCISZKIEM FERDYNANDEM.

Rudolf wyszedł na ich spotkanie, a Loschek odprowadził konie do stajni. Trzej panowie przechadzali się czas jakiś po parku, potem usiedli przed kominkiem w salonie i zaczęli pić porto. W jakiś czas później słychać było odgłosy gwałtownej rozmowy. O godzinie ósmej siedli do stołu. Loschek zaniósł na górę dla Weczery zimną kolację i wino.

Zdawać się mogło, że biesiadnicy pojednali się, gdyż kolacja upływała dość wesoło. Ktoś dziesiątej Rudolf, który chciał wrócić do kochanki, pod pozorem słabości porzucił jadalnię i udał się do swego pokoju. Goście zostali jednak, ojciec z synem pili dalej, robiąc w ciągu godziny sporo hałasu. Potem zażądali jabłeczniaka; ponieważ

Loschek nie miał tego napoju, więc nawymyślili mu i kazali natychmiast przywieźć go z pobliskiego miasteczka.

Loschek natychmiast ruszył spełnić polecenie gości swego pana. Gdy wrócił, arcyksiężęta wypili przywiezione butelki, kazali osiodłać sobie konie i wyjechali.

Nazajutrz z rana Loschek o godzinie siódmej — bo o tej porze Rudolf stałe wstawał — zastukał do drzwi arcyksięcia. Nie było odpowiedzi. Zastukał po raz drugi. Milczenie. Zaniepokojony poszedł odszukać strzelca Michała i wraz z nim wyważył drzwi. Widok był straszny. Na dywanie leżał arcyksiężę. Wszędzie pełno krwi. Ponieważ strzał był dany z bliska, więc górna część czaszki była strzaskana, mózg rozprysł się na meblach i ścianie. A w łóżku pod kołdrą leżało ciało skurczone Weczery.

Arcyksiężę miał w ręce rewolwer, w którego bębenu brakowało dwu kul. Samo bóstwo? Nic podobnego! Ten rewolwer wcale do niego nie należał; była to

WŁASNOŚĆ ARCYKSIĘCIA FRANCISZKI FERDYNANDA.

Marja Weczerza w październiku 1889 roku została matką. Jej córka zaopiekowała się arcyksiężę Jan i wierny Loschek. Wyuczona w atmosferze zemsty ta właśnie córka, Eleonora Habsburg-Weczerza zdołała pozyskać dla swej sprawy kilku anarchistów serbskich i zorganizowała

ZAMACH W SARAJEWIE,

którego ofiarą padł ów Franciszek Ferdynand w czerwcu roku 1914.

Była to odpowiedź na tragedję w Mayerlingu.

KATOLICKIE FIRMY GODNE POLECENIA:

Aksman Ludwik, skład maszyn biurowych i wszelkich przyborów do tychże, Kraków, ul. Szewska 22.

Andrzej Sokół, Zakład wyrobów nożowniczych oraz specjalne ostrzenie brzytw w Krakowie, ul. Grodzka 1. 60.

Apteka Mg. Tadeusza Maśrakięgo, Kraków, ul. Sieniewicza 2

„Apteka Warszawska“, aleja Królewska 5. Kraków — wydaje leki na recepty Kasy Chorwch.

„Autoelektrotechnika“, Specjalność Akumulatory samochodowe, Kraków, ul. Wygoda 9. (boczna Retoryka). Tel. 598.

Bank Spółdzielczy dla rękodziela, przemysłu, handlu i rolnictwa, Kraków, ul. św. Marka 8.

Bartoszewski Kazimierz, Kraków, Florjańska 49, handel tow. korzennych.

Bartosiewicz Ludwik, Restauracja „Pod Ratuszem”, Kraków, Rynek gł. 30.

Bęberek Franciszek, pralnia chemiczna, — Kraków, Grzegorzewska.

Bielecki Stanisław, skład futer i pracownia kuśnierska, Kraków, ul. Poselska 15.

Bilewscy Bracia, Magazyn galanterijny, — Kraków, Rynek gł. 2.

Bobrowski Juljan handel kolonialny i delikatesów. — Wina, Wódki i Konjaki. — Kraków, Łobzowska 6. Tel. 2438.

Budkiewicz Jan, handel papierniczo-galanteryjny przybory szkolne i biurowe. Kraków, ul. Krupnicza 12.

Chrobak Ambroży, Fabryka stolarska, Kraków, ul. Kazimierza Wielkiego 53.

Cyankiewicz Józef, Najtańszy sklep zegarmistrzowski-jubilerski, Kraków, ulica Sławkowska 1.

Cygielski Czesław, Pracownia Stempli i Pieczęci, Kraków, ul. Florjańska 1. 49.

Bracia Albertyni, Kraków, ul. Krakowska. Fabryka mebli giętych i wyplatanie krzesel.

Drukarnia Ludwik Gronus i Ska, Kraków, ul. Stolarska 6.

Droguerja spadk. Mra St. Milerowicza i Ska dawniej Mr. Fr. Zopoth i Ska Kraków, ul. Sienna 12. Perfumy, kosmetyki, przybory fotograficzne, art. gospodarcze oraz wszelkie zioła lecznicze.

Gliniecki R. i Ska, Magazyn i pracownia broni, Kraków, Szewska 2. Tel. 3080.

Grabowski Aleksander, Fabryka wędlin, Kraków, ul. Szewska 16, Filje ul. Mostowa 1. 1. i ul. Lwowska 1. 9. Tel. 439.

Gibek Szymon, Kraków, ul. św. Krzyża 7. Handel skór, przyborów szewskich, prawidełka, sznurówki, gumy do obcasów.

Hurtownia Soli Braci Albertynów, Kraków-Podgórze, Zabłocie.

Inż. Piotr Król, Kraków, ul. Wiślna Nr. 2, Telef. 3030. Wykonuje wszelkie urządzenia w zakresie elektryki wchodzące.

Jarosz K. i Ska właśc. Jan Hanusz i Karol Jarosz, Kraków, Florjańska 35, róg św. Marka. Tel. 2329, poleca Płaszcze damskie, Ubrania męskie, Palta, Raglany,

Smokingi, Bielizna, Obuwie męskie i damskie, Mundurki studenckie.

Jaworski Albin, Handel naczyń kuchennych, Kraków, Rynek Gł. 24. Tel. 0022.

Jórasz Józef, Korczyzna, powiat Krosno, — Przemysł tkacki. — Znakomite płótna.

Kasztelawicz Stanisław, Salon fryzjerski męski i damski, Kraków, Rynek gł. 9. (Pasaż Bielaka).

Kluska Eugenjusz Kraków, Grodzka 63. Poleca najlepsze brzytwy i nożyczki, również specjalne ostrzenie tychże.

Kopaczyński Franciszek, Sklep bronzowniczy i pracownia dla sztuki kościelnej, Kraków, ul. Bracka 2.

Lazar Ludwik, Piwo bielskie, Kraków, ul. Gnieźnieńska 1.

Magazyn obuwia dawniej Jan Rebsz obecnie R. Issmer, Kraków, Florjańska 17 ma na składzie wielki wybór obuwia męskiego, damskiego i dziecięcego.

Malarstwo dekoracyjne Karola Orleckiego, Kraków, plac Biskupi 16.

Maruńczak Michał, Skład materiałów chirurgicznych i sanitarnych, Kraków, ul. Sławkowska 10.

Niepokój Stanisław, plac Słowiański, handel towarów kolonialnych.

Ogród Zakładu Józefitów, ul. Karmelicka 66, Telefon 112.

Porębski Stefan, Kraków, Rynek 32 poleca wszelkie gry towarzyskie.

„Royal“ A. Mołodecki, Kraków, Florjańska 49 I. p. skład maszyn do pisania.

Szczerba Roman, Kraków, ul. Florjańska 40 poleca kapelusze, bieliznę trykotową, rękawiczki, skarpetki zimowe. Pektoraliki-Koloradki gumowe dla P. T. Księży.

Smiechowski C. fabryka mydła, Podgórze-Zabłocie.

„Teoptyka“ M. Wojnar, Zakopane Krupówki 55, Optyk-Mechanik oraz skład Pamiątek Zakopiańskich.

Tomaszewski Władysław, Skład szkła, porcelany, lamp naftowych i świeczników elektrycznych, Kraków, Rynek gł. 16.

Tomaszkiewicz Teodor, optyk, Kraków, ul. Florjańska 30. Tel. 18-35. poleca okulary, binokle i t. p.

Wawrzecki Stanisław Ska z ogr. odp., Składy węgla, drzewa i artykułów budowlanych, Kraków, ul. Zabłocie 4. telefon 32-08.

Wolny Jan, Zakład pogrzebowy, Kraków, Plac Szczepański 1. 2.

Wroński, Róslaw magazyn i pracownia futer, Kraków, pl. Szczepański 2, przyjmuje wszelkie przeróbki futer.

ZAKŁAD DENTYSTYCZNY, Strzelbicki Stanisław, Kraków, ul. Florjańska 15.

Zembrzycki Adam, Magazyn przyborów szkolnych i kancelaryjnych, Kraków, ul. Florjańska 9.

Zakład krawiecki Jana Sajaka, Kraków, ul. Karmelicka 39.

KONCESJONOWANY ZAKŁAD DLA BUDOWY WODOCIĄGÓW, GAZU, OGRZEWAŃ CENTRALNYCH, POMP I KANALIZACJI ZAKŁAD BLACHARSKI I BUDOWLANO-GALANTERYJNY

Wł. Müller

A. Jędrzejowski
W KRAKOWIE ul. DŁUGA L. 38
Tel. 2726 Tel. 2726

Koniki na biegunach, sanki lalki oraz wielki wybór zabawek poleca:

STEFAN PORĘBSKI
Kraków Rynek Gł. 32.

WAŻNE DLA PAŃ I PANÓW!

SALON FRYZJERSKI
MĘSKI I DAMSKI

STANISŁAWA

KASZTELEWICZA

KRAKÓW, RYNEK GŁÓWNY L. 9.
(PASAŻ BIELAKA)

DLA PAŃ OSOBNY GABINET.
— : — : MANICURE. — : — :

WYKONANIE PRACY
PIERWSZORZĘDNE

SPECJALNY BANDAZYSTA
A. M. MIRKIEWICZ

FACHOWIEC OD LAT 40

KRAKÓW, MOSTOWA L. 4

Poleca bandażę przepuklinową własnych wyrobów i ulepszeń, bardzo praktyczne i wygodne w noszeniu. Również paski bez sprężyn, nowych systemów. Pasy brzuszne oraz po operacyjne i t. p.

Listowne wyjaśnienia (znaczek na odpowiedź.)
Ostrzega się przed blagierami niefachowymi, którzy narażają na różne przykrości.

390 Zł. za kilogram **MIODU „Patoka“**
Z GWARANCJĄ CZYSTO PSZCZELNEGO
Stanisław Niepokój
KRAKÓW, PL. SŁOWIAŃSKI 4.
ZNAK OCHRONN „ES-E0“

Już wyszła z druku książka p. t. **CHRYSZTUSOWI BOHATERZY**
Wyjątki z męczeńskich dziejów Kościoła. — Jana T. Borzęckiego.
Do nabycia w drukarni L. Gronusia i Ski, Kraków, Stolarska 6. — Cena 1'50 zł.

NA 1500-LETNI JUBILEUSZ

(W ROKU 1930)

ŚW. AUGUSTYNA

WIELKIEGO OJCA I DOKTORA KOŚCIOŁA
POLECAMY NASTĘPUJĄCE DZIEŁA

Ks. DR. JANA CZUJA

PROFESORA UNIwersYTETU LUBELSKIEGO.

Kościół a państwo u św. Augustyna	2— zł.
wywołanie św. Augustyna	6'50 „
Wyznania św. Augustyna	16— „
Żydzi u św. Augustyna	2— „
Hierarchja kościelna u św. Augustyna	4— „

Zamawiać można w Księgarni Krakowskiej, Kraków, św. Krzyża 11, oraz w Redakcji „Ludu Katolickiego“, Kraków, Karmelicka 29.
W druku: Sw. Augustyn. — Wydanie jubileuszowe dla młodzieży.

Wolny dom piętrowy śródmieście

mieszkania, sklepy, magazyny

okazyjny dla przemysłowca sprzedam.

Zgłoszenia do Administracji

„HASŁA PODWAWEŁSKIEGO“ pod „125“ Kraków.

BACZNOŚĆ POLKI I POLACY!

ZNAKOMITE PŁÓTNA

na wszelkie bielizny, także stołowe i pościelowe, białe i kolorowe; również chusteczki, ręczniki, ścierki, — silne cajtgi, materje, kamgarn i t. p. wyroby tkackie poleca

JÓZEF JÓRASZ PRZEMYSŁ TKACKI
KORCZYNA, POWIAT KROSNO

Z okazji 25-lecia istnienia Firmy, przeznaczono Nagrody w Rabacie i tkaninach do wylosowania, wartości od 5 proc. do 100 i wyższe dla zamawiających towary w powyższej Firmie. — Każdy, co drugi, wylotuje i otrzyma w dodatku zaraz! — Darmo przesyła druki. — Próbkki zaś, po nadesłaniu 1 lub 2 Zł. znaczk. poczt. w liście.

Najdoskonalsze maszyny do pisania na kontynencie świata, są tylko marki L. C. Smith & Corona. Wylączny przedstawiciel Ludwik Aksman Kraków, Szewska 22.

ALBIN JAWORSKI

CENTRALA:

KRAKÓW, RYNEK 12.

TELEFON Nr. 0022.

FILJA:

KRYNICA - ZDRÓJ, HALA TARGOWA 4.
KONTO P. K. O. KRAKÓW 401.401.

poleca:

kompletne urządzenia kuchenne dla gospodarstw domowych, will, pensjonatów, kawiarni i hoteli. — Umywalnie różnego rodzaju, wanny, niasiadówki, tusze pokojowe, lodownice, konewki, baniaki do prania bielizny, balje i t. p.

NAKRYCIA STOŁOWE: platerowane, alpakowe, i stalowe. — NAJWIĘKSZY WYBÓR PODARUNKÓW OKOLICZNOŚCIOWYCH. — Wazony, kryształ, rzeźby, alabastry, terakota, oraz pamiątki z Krakowa.

Fabr. Skład **PŁUCIEN I BIELIZNY**

R. KOWALSKI

KRAKÓW, ULICA WIŚLNA 8.

poleca

znane z trwałości **płótna Żyrardowskie**, bielizniane i pościelowe, obrusy, kapy, ręczniki, ścierki lniane, **płótna kościelne** i do haftów, koce, koldry, firanki, barchany, flanele, welwety, batysty, opale, satyny, kłoty, chusteczki, pończochy, skarpetki, ciepła bielizna męska i damska. Wielki wybór. Ceny niskie.

INSTRUMENTA MUZYCZNE

dęte i smyczkowe oraz cała ilość zapasowa do tychże. Stare instrumenta naprawia, zestroja kupuje lub wymienia na nowe

J. A. NIKIEL

Kraków, Szewska 2

Wszelkie porady przy zakładaniu i kompletowaniu zespołów orkiestralnych, udziela bezpłatnie.

3 POKOJE KUCHNIA

koło plant blisko kolei do odstąpienia za 2 pokoje lub lokal sklepowy w Ryneku lub okolicy

Wiadomość Sławkowska 25 sklep obuwia.

Sznury do bielizny, szpagaty, taśmy siatki do łóżek dziecięcych, postronki oraz wszelkie wyroby powroźnicze najtaniej poleca firma

„POPEŁ“

KRAKÓW MARJACKI 7.

Kupujcie tylko u Chrześcijan!